

SÖKAREN

NR 2

1985 ÅRGÅNG 22

PRIS 15:00 INKL MOMS

Femte året i rad utdelades dagen före nobelprisceremonin The Right Livelihood Award. Jakob von Yxkull, som instiftat detta pris, anser att nobelkommittén inte belönar dem som gjort mänskligheten den största nyttan, men framhåller att det alternativa priset inte skall ses som ett anti-pris, utan som en komplettering till andra utmärkelser. På bilden från vänster Iman Khalifeh, Ela Bhatt, Jakob von Yxkull, Winefreda Geonzon och Wangari Maathai. Foto Per Frisk.

”Alternativa nobelpriset”

Ett fint pris till fina människor.

The Right Livelihood Award — Priset för rätt levnadssätt — utdelas varje år i Stockholm dagen före Nobelprisceremonin. Det omnämns ofta som ”det alternativa nobelpriset”. Stiftare är Jakob von Yxkull, en nu 40-årig utlandssvensk filatelist, som gett de grundläggande ekonomiska bidragen och är verkställande förvaltare av den i Storbritannien registrerade ideella stiftelsen The Right Livelihood Foundation, som delar ut priset.

Jakob von Yxkulls föräldrar kom från den tyska delen av Balticum till Sverige som flyktingar undan Hitler, och Jakob växte upp i Sverige. Han blev rik som frimärksexpert, men i stället för att behålla förmögenheten själv ville han använda den på ett meningsfullt sätt. Därför sålde han sina värdefulla frimärken och instiftade ett pris med syftet att hedra och stödja några av de människor som arbetar med praktiska lösningar på de verkliga problemen i världen i dag: armodet i den tredje världen, den hotande atomkrigsfaran och miljöförstörelsen samt den andliga nöden och överkonsumtionen i de rika länderna.

Pristagarna

Det första Right Livelihood-priset, 1980, tilldelades:

Jordbrukskollektivet *The Farm* i Tennessee, USA, grundat av Stephen Gaskin, för hjälporganisationen Plenty International, verksam i bland annat Guatemala, Bangladesh och New Yorks slum. The Farm visar att det går att leva småskaligt, gott, sunt och billigt och vara självförsörjande och dessutom kunna hjälpa medmänniskor på andra håll i världen. The Farm säger att det finns gott om resurser för alla att leva av, om vi hushållar och delar med oss.

Arkitekten och författaren professor *Hassan Fathy*, Egypten, som arbetat med att rädda och sprida kunskap om enkla och billiga gamla byggnadstekniker, lämpliga för de många människor som lever utanför det penningekonomiska systemet och alltså inte har råd att köpa någonting, exempelvis inte byggnadsmaterial och verktyg.

1981 års pris tilldelades:

Mike Cooley, talesman för arbetarna i Lucas Aerospace-koncernen i England, som utarbetade en detaljerad plan för omställning från militär till socialt nyttig produktion vid Lucas-fabrikerna, exempelvis hjälpmedel för handikappade och dialysapparater för njursjuka.

Bill Mollison från Australien, uppfinnare av permakultur, ett integrerat odlingsystem av perenna och självproducerande växt- och djurarter, som är nyttiga för människor. Systemet har låg energiförbrukning och hög avkastning.

Patrick van Rensburg, landsflyktig sydafrikansk pedagog, som utvecklat en utbildningsmodell vilken är lämplig för och gagnar majoriteten av u-ländernas befolkning. ”Det är särskilt viktigt för tredje världens folk att de får lära sig hur man gör saker”, säger han.

1982 års pris tilldelades:

Petra Kelly, en av grundarna av miljörörelsen De Gröna i Västtyskland, för sitt arbete att förena naturskydd, nedrustning och social rättvisa.

Anwar Fazal från Malaysia, grundare av Consumer Interpol, ett internationellt nätverk av konsumentorganisationer, som undersöker, informerar om och varnar för hälso- och miljöfarliga produkter och tillverkningsmetoder och farlig avfallshantering. Man har exempelvis lyckats avslöja och stoppa flera farliga läkemedel.

Sir George Trevelyan, grundare av The Wrekin Trust, ett utbildningsinstitut som sammanför naturvetare och mystiker, medicinare och naturläkare, psykologer och företrädare för olika religioner. Avsikten är att ”skola det vuxna sinnet” och ”åstadkomma en ut-

veckling av det mänskliga medvetandet”.

PIDA — The Participatory Institute for Development Alternatives — en gräsrotsrörelse på Sri Lankas landsbygd. PIDA arbetar med projekt att aktivera människorna i fattiga byar utifrån dessa människors och landets egna förutsättningar, vilket ökar oberoendet och självtilliten.

En hedersutmärkelse gick till *Erik Dammann*, den norske grundaren av Framtiden i våra händer. Medlemmarna i denna nordiska folkrörelse för en solidarisk livsstil inskränker och ändrar sina konsumtionsvanor för att minska miljöbelastningen i det egna landet och bidra till självhjälpsprojekt i den tredje världen.

1983 års pris tilldelades:

Amory och *Hunter Lovins* från USA, som har visat att energibesparing och användning av ”mjuka”, förnybara energikällor inte bara är önskvärt utan även ekonomiskt förnuftigt.

Ibedul Gibbons, hövding för Palau, ett litet land i Stilla havet under USAs förmyndarskap. Landet kämpar för att upprätthålla sin grundlag som förklarar Palau kärnvapenfritt, trots motstånd från USAs regering.

Manfred Max-Neef från Chile, en ”barfotaekonom” som arbetar i Latinamerika och har visat att man kan åstadkomma positiva förändringar lokalt med knappa resurser och mycket litet yttre stöd. Max-Neef strävar för att fattiga samhällen utveckla kulturlivet och hantverket, stärka självförtroendet, uppmuntra människors kontakter med sitt ursprung och få igång en yrkesutbildning. Det är viktigt, anser han, att människor i fattiga samhällen arbetar med sådant som de kan och att de samarbetar. Han visar hur man kan skapa självförtroende och arbetslust hos människor.

En hedersutmärkelse gick till professor *Leopold Kohr* från Österrike, vars skrifter om effektiviteten av småskaliga enheter för att lösa mänskliga problem blev inspirationskällan till ”litet är vackert”-rörelsen.

1984 års pris tilldelas:

Winefreda Geonzon från Filippinerna, advokat och grundare av Free LAVA, en förening för gratis rätts hjälp åt fångar. Föreningen söker nya vägar att stödja och rehabilitera fångar samt organisera de fattiga i ett land där undantagstillstånd råder. Winefreda Geonzon uppskattar att en tredjedel av fångarna i de överfulla filippinska fängelserna är oskyldiga. Många av dessa är barn. Andra väntar i årtal på rättegång eller är offer för lagändringar som de varit okunniga om.

Wangari Maathai från Kenya, biolog, ledare för landets kvinnorörelse och dess första kvinnliga professor. Hon startade Green Belt-rörelsen, ett återplanteringsprojekt för skog, som bedrivs av kvinnor och skolbarn. Wangari Maathai har visat kvinnorna, som producerar livsmedlen, sambandet mellan barns dåliga hälsa, undernäringen och den magra jorden, och hon har inspirerat till en folkrörelse som hittills har planterat över 250 gröna områden och startat många plantskolor för träd, vilket har hindrat ökenbildningen och flykten från landsbygden, förser folket med ved och kvävebindande växter (vilket minskar behovet av gödningsämnen) så att klimatet och jordens kvalitet snabbt förbättras.

SEWA — Self Employed Women's Association — i Ahmedabad, Indien, grundad av Ela Bhatt, organiserar fackföreningar för kvinnliga hemmaproducenter, småföretagare och liknande, som hjälper dem att hävda sina rättigheter. SEWAs kooperativa bank ger spar- och kreditmöjligheter till kvinnliga egna företagare som vanliga banker inte skulle låna pengar. SEWA ger också rättshjälp, socialhjälp, utbildning, hälso- och mödravård samt möjlighet till olika försäkringar. Organisation hjälper även till med att starta kooperativa produktionsenheter. Den grundar sig på och har möjliggjorts genom Ela Bhatts engagemang och hängivenhet. Rörelsen har spritt sig till andra stater i Indien, där oberoende lokala SEWAs växer upp.

En hedersutmärkelse går till *Iman Khalifeh* från Libanon, som är förskollärare och forskare på området ”krigets effekter på barn”. I april 1984 skrev hon en dikt, som publicerades i Beirut tidningar och inspirerade till bildandet av en fredsrörelse, med både kristna och muslimer som medlemmar, vilken hon själv nu bygger upp.

Forts. på sidan 32

Jakob von Yxkull har skapat Priset för rätt levnadssätt för att stödja och hedra viktigt medmänskligt och insiktsfullt arbete.

SEWAs grundare Ela Bhatt och "alternativa nobelprisets" grundare Jakob von Yxkull i samtal.

Reportage Åsa Freij

Foto Per Frisk

The Right Livelihood Award till kvinnor från tredje världen

Söndagen den 9 december tog fyra u-landskvinnor emot "det alternativa nobelpriset" i Stockholm. De småväxta kvinnorna — näsan knappt nående över talarstolen — var stora personligheter. De hade i sina respektive hemländer, var och en på sitt sätt, utkämpat en hård strid för sina medmänniskor.

— Det här är inget anti-pris, sa Jakob von Yxkull, när han femte året i rad inledde utdelningen av det så kallade alternativa nobelpriset, The Right Livelihood Award, som han själv instiftat.

Likväl är priset, som enligt Jakob kompletterar andra utmärkelser, något av en protest eller en demonstration. Jakob anser att nobelkommittén inte belönar dem som "gjort mänskligheten den största nytta", vilket var Alfred Nobels vilja, och det vill han fästa vår uppmärksamhet på.

Priset på cirka 350.000 kronor delas i år på tre mottagare: två kvinnor och en kvinnoorganisation — alla från u-länder. Dessutom fick en u-lands-kvinna ett hedersomnämmande.

The Right Livelihood Award kan glädja sig åt allt mer uppmärksamhet i massmedia år från år. Det var också en förhållandevis stor publik som sökt sig till platsen för den enkla ceremonin i Kulturhuset i Stockholm. Det bjöds på juice och kakor i pausen, och en vegetarisk paj och kaffe med kaka på restaurang Örtagården efteråt för dem som ville prata mer med varandra och med pristagarna.

Jakob tecknade som inledning till prisutdelningen en kort och "svart" bakgrund till varför han bildat en stiftelse som nu, med alltfler bidrag, årligen belönar idealistiskt arbetande människor. Han sa att vi fortsätter att bygga en värld som ingen vill ha, allra minst den unga generationen. Enligt färsk engelska undersökningar har ungdomar återigen deklarerat sin önskan om ett mjukare samhälle och sina farhågor för att inte ha någon framtid alls.

Han framhöll att 70 procent av världens vetenskapsmän sysslar med militär och förödelseinriktad forskning.

— Dem belönar vi! Det är som att belöna de lejon som äter flest kristna!

"Alternativa" vetenskapsmän varnar för att vi med den fortgående miljöförstörelsen inom kort kommer att ha så mycket bly i hjärnan att vi blir oförmögna att sköta den komplicerade tillvaron vi skaffat oss. Halva den kemiska industrin borde omedelbart stängas om vi ska ha en chans att klara oss, säger den tyske toxikologen Wassermann.

Alla dessa missförhållanden hänger samman med vår materialistiska grundsyn, menade Jakob. Och han gav en sarkastisk kommentar till dem som hävdar att livet har tillkommit genom en slump och att utvecklingen av alla dess former beror på den långa tidsrymden:

— Att säga att slumpen är skaparen är som att säga att en virvelstorm i ett skräplager skulle kunna konstruera en flygmaskin, om den bara fick hålla på tillräckligt länge!

Winefreda Geonzon

Att stiftaren av The Right Livelihood Award och många av hans sympatisörer och pristagare besjulas av en andlig livsåskådning är tydligt. En av 1984 års pristagare, den filippinska advokaten Winefreda Geonzon, som arbetar med bl a rehabilitering av fångar, inledde sitt tal med orden:

— Åran och härligheten är din, allsmäktige Fader, i evighet, amen!

Betydelsen av kärlek, medmänsklighet och förståelse genomsyrade hennes inspirerade tal.

Winefreda arbetade som advokat i en rättshjälpsorganisation, men hon var otillfredsställd med att begränsa sig till det juridiska och byråkratiska och började trots motstånd från arbetsgivare och kolleger att besöka fängelserna och människorna där.

Och hon fann oskyldigt fängslade, barn som satt inspärrade för små förseelser, bortglömda människor och människor som drivits till brott av nöd, olyckliga hemförhållanden och bristande mening med sitt liv. Hon startade då en egen organisation, Free LAVA (Free Legal Assistance Volunteers Associates) för att råda bot på missförhållandena. Den arbetar efter tre linjer: brottsförebyggande, fri rättshjälp och hjälp till återanpassning. Hon har nått goda resultat med bl a unga straffade pojkar genom att skola dem till scouter. Hon har en tro på människors inneboende godhet och förmåga.

Winefredas organisation har fått många idealistiska anhängare, stor utbredning, och den visar en växande respekt på grund av sina resultat.

Ela Bhatt

— Oh, den är ljus!

Det var Ela Bhatt's svar på Sökarens fråga hur hon såg på framtiden, när reportern fick en pratstund med henne på den enkla festen efter prisutdelningen.

Frågan och svaret var liksom en avrundning på en lång intervju — om man nu får börja med att berätta från slutet. Och det kan man väl få, eftersom Elans svar var så spontant och så övertygande och därmed viktigt, glädjande och litet förvånande.

Förvånande var det, eftersom man knappast väntar sig en sprudlande optimism hos en hårt kämpande u-länning, som ständigt ser grova orättvisor, en nästan hopplöst opåverkbar korrumpierad byråkrati, svält, sjukdomar och död omkring sig — förutom den miljöförstörelse och det kärnvapenhot som vi alla lever med.

Till råga på allt verkade Ela Bhatt t o m förvånad över att få en sådan (dum?) fråga. Som om det vore självklart att framtiden ter sig ljus. Vad grundar sig en sådan optimistisk livs-

uppfattning på? En naiv religion?

Nej, någon naiv religion bekände hon sig nog inte till. Hon hade i alla fall inte mycket till övers för tomma religiösa system och en religion som är en läpparnas beaktelse bara. Hon menar att religion är religion endast om den utövas i den egna kammaren i tysthet, utan stiliga uttalanden offentligt, och i praktisk handling i vardagen.

En tillit till det godas styrka och slutliga seger hade hon. Och hon förklarade sin optimism med att "arbetande människor tror på framtiden" — i motsats till en del grubblande, häglösa intellektuella. Och hon pekade på det faktum att Indien trots allt är ett land som gått framåt i materiell utveckling under senare år.

Den lilla, nu 51-åriga mottagaren av Right Livelihood-priset för sina insatser för fattiga kvinnor i Indien kommer själv från en indisk överklassfamilj och har fått en god utbildning, men har valt att ställa sig på de fattigas sida — något som lett till att hon och hennes familj blivit utsatta för repressalier från människor som känt sina klassprivilegier hotade.

Ela har sett att det framför allt är fattiga kvinnor som behöver hjälp. Och 1972 startade hon SEWA i sin hemstad Ahmedabad i delstaten Gujarat på västkusten för att hjälpa fattiga hemmaproducerande kvinnor och kvinnliga småföretagare. Nu har organisationen spritt sig även till andra orter och stater och har totalt 26.000 medlemmar. Den har också en egen bank, vilket är något betydelsefullt som man är mäktigt stolt över. Denna fattigbank startades på initiativ av en grupp SEWA-kvinnor, sedan de kommit en bit på väg i sin fackliga verksamhet och fått litet självförtroende. T o m Ela tyckte först att bankidén var mycket djärv.

De vanliga bankerna vill inte gärna befatta sig med de fattiga, vars små verksamheter ger föga inkomster, och de är besvärliga att ha att göra med, barfota, med en rad barn efter sig, och analfabeter. De passar inte in i bankmiljön. Därför kommer fattiga ofta i händerna på ockrare, som kräver höga räntor.

De fattiga kvinnorna har inte råd att köpa exempelvis en dragkärra för sin fruktförsäljning. I stället hyr de en kärra och får betala en stor del av förtjänsten i hyra.

Fattigbanken är en välsignelse för hemmaproducerande kvinnor. Problemet med analfabetismen har man löst så att banken har ett foto på kunden. Ingen underskrift behövs.

Idén om en kvinnobank har även gett upphov till en världsbank för kvinnor, Women's World Banking, WWB. Ela förde med sig idén till en kvinno-konferens i Mexiko 1975, och så bildades WWB där. Direktören för WWB, Michaela Walsh, var för övrigt i Stock-

holm vid samma tid som Ela Bhatt för att träffa kvinnliga bankkolleger.

Ela Bhatt understryker att de fattiga måste organisera sig. Organisation är som ett kärl som är nödvändigt för att fånga upp vattnet; annars rinner det bara ut på marken och kommer inte de törstiga till del.

Wangari Maathai

Wangari Maathai visade sig vara en färgstark kvinna i både bokstavig och bildlig betydelse. Hon blev något av publikfavorit vid prisutdelningen. Hennes tal var målande och humoristiskt, och männen fick sig några rejäla kängor utan att behöva ta illa upp.

Hon är Kenyas första kvinnliga professor, med biologi som huvudämne, och har gjort sin största insats för sitt land genom att starta ett omfattande trädplanteringsprogram. Framför allt är det kvinnor som engagerat sig sedan professor Maathai gjort dem medvetna om sambandet mellan deras och deras barns situation och jordens dåliga kvalitet. Medan männen pratade, handlade hon. Nu är kvinnor och barn i Kenya engagerade i trädplantering i stor skala och skötsel av plantskolor.

Wangari Maathai har visat att mycket av miljöförstöringen, svälten och sjukdomarna inte behöver finnas, om man vidtar lämpliga åtgärder. Och hennes landsmän lyssnar på henne.

Iman Khalifeh

Iman Khalifeh fick den särskilda hedersutmärkelse som utdelas varje år vid sidan av priset för rätt levnadssätt. Hon är barnpsykolog från Libanon, genomsyrad av en önskan att förändra det mänskliga sinne- och känslor som gör krig och våld möjligt. Åsynen av hur små barn oupphörligt blev offer för det ständiga kriget i Libanon drev henne att starta en fredsörelse i hopp om att återigen få se sin krigshärjade stad Beirut som den plats av skönhet, kultur och fred som den sedan gammalt beskrivs som.

Adress: The Right Livelihood Foundation, 1-2 Cambridge Gate, Regents Park, London NW1 4JN England. Telefon: 00944-1-9352989. — Stiftelsen tar emot donationer för att öka fonden.

Adress i Sverige: Svenska Right Livelihood Föreningen, c/o Eva Gisslar, Skeppargatan 49 B, 114 58 Stockholm. Telefon: 08-63 49 57. — Envar som delar föreningens målsättning kan bli medlem.

Jakob von Yxkull med, i bakgrunden, Wangari Maathai från Kenya.

Winefreda Geonzon har arbetat för fångarna på Filippinerna.

Iman Khalifeh fick 1984 års särskilda hedersutmärkelse för sitt fredsarbete i Libanon.

Dialog mellan livsåskådningar

Principer

Det talas i vår tid ganska mycket i livsåskådningssammanhang om dialog, som betyder samtal. Dialogen skiljer sig från debatten och polemiken genom den vilja att lära av motparten som förutsätts finnas hos varje deltagare. Motparten uppfattas inte främst som en meningsmotståndare, utan som en vän med annan mening, vilken har något att ge en själv.

Dialogens utgångspunkt skall vara en ödmjuk inställning till frågan "vad är sanning?". En deltagare skall kunna erkänna att han kanske inte har rätt i allt och att motparten kan ha bättre insikter. Debatt innebär konfrontation, idéstrid, men dialog är ett gemensamt arbete med frågor där skilda meningar råder. Så ses idealistiskt på dialogen av dess förespråkare, men i verkligheten torde denna attityd vara svår att uppnå, eftersom det torde ligga i åtminstone religionens väsen att den antas förmedla en absolut sanning. En kristen exempelvis har nog svårt att säga att "så här tror vi kristna om livet, men vi kan ju missta oss — kanske du, käre buddhist, käre hindu, käre jude, käre muslim vet mer än vi om sanningen — eller kanske du, vår vän ateisten, vår vän agnostikern i själva verket har rätt". Religion tycks innebära övertygelse, visshet. Religion har inte karaktär av hypoteser, spekulationer. Att ha en dialog mellan å ena sidan dem som är förvissade om att A är sann gud och å andra sidan dem som är lika övertygade om att det i stället är B som är Guds språkrör torde stöta på stora svårigheter — åtminstone om man vill att dialogen skall vara helt förutsättningslös. Naturligtvis kan människor som tror olika tala med varandra — men detta är inte samma som dialog.

Swidler

Leonard Swidler är professor i katolsk filosofi och interreligiös dialog. I den svenska katolska tidskriften Signum nr 7, 1984 finns en översättning av hans "Tio regler för en interreligiös dialog". Swidler menar att i en dialog måste varje deltagare lyssna på den andre med all möjlig öppenhet och förståelse och försöka uppfatta den andres ståndpunkt så riktigt som möjligt. En sådan attityd innebär att vi när som helst skulle kunna finna motpartens ståndpunkt övertygande. Är den övertygande nog, bör vi ändra vår egen ståndpunkt.

Den interreligiösa dialogen är en ny företeelse. Förr kunde man inte tänka sig en sådan. Det främsta syftet med dialog är en förbättrad uppfattning av verkligheten och de följder för handlandet som detta kan medföra. Sedan jag fått upp ögonen för vad motparten i en dialog verkligen tror, kan jag bli tvungen att ändra min uppfattning om honom, och detta kan vara betydelsefullt. Vi går in i en dialog för att lära oss något nytt, inte för att påtvinga den andre vår egen uppfattning.

I en dialog måste deltagaren förklara hur han anser att hans egen åskådning skiljer sig från andras. Detta kan leda till att hans motpart ändrar sin uppfattning om honom. Och varje deltagare måste sträva efter att kunna beskriva motpartens tro på ett sådant sätt att denne känner igen sig själv i beskrivningen.

Deltagaren i en interreligiös dialog får inte vara låst i någon uppfattning om på vilka punkter man är oense. Var och en måste lyssna på den andre med öppenhet och vilja till förståelse, men också försöka bli ense med motparten så långt detta är möjligt.

De som deltar i en interreligiös

dialog måste ha åtminstone ett visst minimum av självkritik ifråga om sig själva och sin egen religiösa tradition. Saknas denna självkritik, innebär det att den egna religionen förutsätts ha alla de rätta svaren — en attityd som gör dialog både onödigt och omöjligt. Dialogens syfte är ju att deltagarna skall kunna lära något av varandra.

Så långt referat av Swidler.

Men den fullständiga öppenheten som innebär att man anser sig ingenting med absolut säkerhet veta, är troligen inte möjlig. Swidler skriver också att för att känna sig säker i en interreligiös dialog måste man stå fast med övertygelse och integritet i en religiös tradition — men, tillägger han, en sådan integritet måste innefatta, inte utesluta, självkritik. Detta synes mig innebära ingenting mindre än utgångspunkten att man själv trots allt representerar den sanna läran, fränsett att man i vissa detaljer kan ha misstagit sig. En sådan attityd omöjliggör — som Swidler själv tidigare påpekat — verklig religionsdialog.

Men även om Swidler tycks motsäga sig själv, har han en del kloka ord om dialog mellan religioner, till exempel att varje deltagare måste försöka att leva sig in i motpartens religion, inte bara uppfatta den med förståndet. "John Dunne talar om att 'gå över' i en annans religiösa erfarenhet och sedan återvända, upplyst och med vidgad och fördjupad insikt."

(En sak som Leonard Swidler inte tar upp, är den kritiska granskningen av en livsåskådning för att pröva dess sanningsvärde. Detta är givetvis något annat än vänlig dialog, men inte desto mindre oundgängligt för en sökare av sanning.)

SM

Sjukdomens rot: sinnet

Av Åsa Freij

Louise Ahlström var sjuk. Hon blev frisk genom att ändra tankarna. Nu hjälper hon andra att inse sin gränslöshet.

— Min svåra sjukdom var bara en felaktig tanke. När jag förstod det, efter 20 år, och tänkte om, så blev jag frisk. Det var som att vända om en hand.

Den som säger det är Louise Ahlström, ekonom, som sedan sitt tillfrisknande för ca två år sedan bytt bransch för att ägna sig åt människor i stället för pengar och siffror. Har man upplevt att det finns en väg ut ur till synes största hopplöshet, så vill man gärna hjälpa andra.

Numerå håller Louise föredrag om hur man med sina tankar skapar sin tillvaro och påverkar sin hälsa och om den frihet man faktiskt har att välja hur man ska må och vad som ska hända en. Och hon tar emot människor med problem i privata konsultationer. Bakom hennes verksamhet ligger inte bara de egna upplevelserna utan också studier i filosofi och psykologi och träning i olika meditations- och terapimetoder — alltså ett långt arbete med sig själv.

För det var långt ifrån en plötslig och oväntad händelse, när hon blev frisk, även om det skedde på ett ögonblick, när det väl hände — på eftermiddagen mors dag i maj 1983! Hon tvekar inte om tidpunkten.

Många år innan vändningen kom hade Louise anat att hennes sjukdom inte var "bara biologisk", som läkarna sa, utan hade någon djup känslomässig orsak. Hon började intressera sig för allt som kunde ge mer självkännedom och framför allt sambanden mellan kropp och själ. Hon hade märkt att hon höll på att helt förstöra sitt liv genom att bara koncentrera sig på det negativa och tänka på allt som hon inte kunde göra på grund av sin sjukdom och genom att vara bitter över det förgångna och oroa sig för framtiden.

Hennes sjukdom hade med äm-

nesomsättningen att göra, och immunförsvaret var nedsatt. Sjukdomen började i de tidiga tonåren och höll i sig i 20-talet år. Symptomen var överkänslighet för det mesta. Hon kunde bara äta ett fåtal födoämnen, inte vistas i närheten av någon som rökte, hon hade huvudvärk och ont i kroppen, fick infektioner och öppna sår och var ofta oerhört trött. Sträng diet och 20 tabletter om dagen gjorde att hon kunde hanka sig fram och också klara en utbildning och ett jobb.

Själv sökte hon sig med hjälp av terapi fram till att roten till hennes problem låg i en traumatisk upplevelse vid födelsen, då man avbrutit moderns påbörjade värkar, i tron att barnet höll på att födas för tidigt.

— Känslan av att inte vara önskad följde mig under uppväxten och gjorde mig sjuk.

När jag väl fått insikten om sammanhangen, och även märkte att jag blev sämre fysiskt när jag mådde särskilt psykiskt dåligt, började jag öva mig i att förändra min attityd. Jag hade inget val, och jag såg att det faktiskt var en del jag kunde göra trots min sjukdom. Jag kunde läsa, lyssna på musik, umgås med mina nära vänner, som jag kunde be att gå ut om de skulle röka o s v.

Det var framför allt tre metoder som hjälpte mig att förändra mig själv. Det var meditation, känsloutlevelse och positivt tänkande.

Det långa förberedande arbetet före den plötsliga vändpunkten, då sjukdomen, som sagts vara dels ärftlig, dels obotlig, var som bortblåst, ser Louise som ett bevis bland många för att utvecklingen går sprängvis. Vissa framtidsforskare, särskilt de med en icke-materialistisk grundsyn, hävdar att det

är så. Fenomenet med den hundrade apan visar t ex på detta, säger hon. Japanska vetenskapsmän iakttog att alla apor på en ö — och även aporna på andra öar — plötsligt lärde sig ett nytt beteende, då en viss mängd apor först tillägnat sig det. Man har satt den mängden apor symboliskt till hundra. Men det viktiga är att det tycks förhålla sig så, att en radikal förändring kan ske med en hel befolkning, en djurart o s v, då något slags gräns passerar. Man tycker sig ha förstått att det gått till så också då ett enklare djur övergått till att bli ett mer komplicerat och högre stående, eller t ex när fisken fått gälar och därmed blivit fisk. På samma sätt tror nu många att mänskligheten som art står inför att få ett högre medvetande — bara ett tillräckligt antal individer blir tillräckligt medvetna för att "den hundrade apan-effekten" ska infinna sig.

— Jag ser allt jag lärde mig som ett uppbyggande av en medvetenhet till den nivå där det plötsligt vände och jag förstod och blev frisk, säger Louise.

Ken Keyes — som skrivit bl a boken "Den hundrade apan" — är för Louise ett föredöme i positivt tänkande och ett exempel på hur mycket man kan få ut av ett liv trots stora svårigheter, bara man har rätt attityd. Hon ser Ken Keyes också som ett stöd för uppfattningen att det är en mening med allt, även — och kanske inte minst — det till synes meningslösa lidandet.

Ken Keyes är rullstolsbunden efter polio i vuxen ålder. Men i stället för att brytas ned av sin sjukdom blev han expert på att hitta vägar att leva — och leva väl trots handikappet.

— För honom, och framförallt för många andra, som han hjälpt med sina kunskaper, var sjukdomen snarast en

välsignelse. Tänk alltid på det kinesiska ordet för kris, som också betyder möjlighet! tillägger Louise.

Ett av de föredrag som Louise Ahlström hållit under sitt "nya liv" har rubriken "Fri att välja". Sökarens reporter hörde det på PAN, träffpunkten för new age-aktiviteter på söder i Stockholm.

Louise började med att framhålla hur många av oss upplever sin tillvaro som låst, som att allt är utstakat och att man inte har stora möjligheter att göra något åt sin situation.

— Men så är det inte, framhöll hon med eftertryck. Vi har faktiskt stor frihet att välja. Och så bad hon åhörarna att flytta fram, då de satt spridda och långt bak med de främsta stolsraderna nästan tomma, så som en publik ofta gör, då det är tillräckligt med plats.

— Att jag vill ha er nära och tillsammans har med hela min bild av mig själv och andra och relationer människor emellan att göra, förklarade hon.

Och så började hon redogöra för sin uppfattning av hur det går till att vi blir som vi blir. Vi får med oss, när vi föds, vissa tankar och föreställningar om tillvaron. Dvs från början är vi helt öppna och nyfikna och relaterar till allt som en del av oss själva. Men så ingriper omvärlden redan genom att klippa av navelsträngen på ett för oss obehagligt sätt. Vi får en känsla av att bli skilda från allt annat, och många andra senare händelser bygger på den känslan.

— När vi börjar skilja på subjekt (jag) och objekt (allting annat) så blir vår bild av tillvaron hela tiden färgad av den bild vi har av oss själva. Jag upplever mig som ett begränsat jag, jag är det som är innanför min hud. Allt annat är icke jag.

— Min begränsade jagföreställning gör att jag försöker "öka ut" mig själv på alla möjliga sätt, genom ägodelar, status, ambitioner, genom att vara duktig, ha åsikter, spela roller, höra till en grupp o s v.

Det går naturligtvis åt mycket energi till att skapa dessa förstärkningar och till att hantera situationerna, när jag inte får det jag eftersträvar.

— Min självbild påverkar alla mina relationer. Om jag råkar ut för något, kopplar jag det till den bild jag har av mig själv och får bekräftat att jag inte duger, inte är omtyckt o s v. Och hur mycket förstärkningar och utökningar jag än skaffar mig till mitt begränsade jag, får jag aldrig nog. Jag känner mig aldrig så accepterad, att jag är säker.

— Den enda vägen ut ur det låsta negativa mönstret är att förändra sin bild av sig själv. Jag måste lära mig se mig själv som *det obegränsade jaget*, det som ibland kallas det universella jaget,

— Vi längtar alla till en upplevelse av helhet, säger Louise Ahlström. Den begränsade jagbild som de flesta av oss har, gör oss sjuka. Vi måste tycka om både oss själva och andra för att må bra. Foto Per Frisk.

det inre eviga väsen, som jag också är och som är en del i allt och inte har bestämda gränser som skiljer mig från livet i övrigt utan förenar mig med universum.

— Om jag ser på mig själv på det sättet, då ser jag också annorlunda på konfliktsituationer. Jag ser att det som verkat vara till fördel för migsjäl, men skett på någon annans bekostnad, också drabbar mig. För vi hör alla samman, och de energier som sänds ut kommer tillbaka. Det är alltså inte heller bra att jag offerar mig för någon annan. Det negativa som då drabbar mig, drabbar också den jag velat uppoffra mig för. Vi måste i stället sträva efter lösningar, som är bra för alla parter.

— Nästan allt i vårt samhälle går nu ut på egoism, men det handlandet går stick i stäv med insikten om alltings samband.

Louise redogjorde också för sin uppfattning om vårt väsen som bestående av tre "kroppar": den fysiska kroppen, astralkroppen och mentalkroppen. Den fysiska styrs av sinnesintryck, astralkroppen av känslor och mentalkroppen av tankar. En omedveten tanke, t ex "jag är inte älskad", vandrar snart ner i astralkroppen och "känns", och så vandrar den vidare ner till den fysiska kroppen och ger så småningom upphov till fysiska skador och sjukdomar.

Forts. på sidan 32

Paul Davies beskriver det obeskrivliga

Av SM och Åsa Freij

Rum, tid och materia är inte vad vi trott

Jens Tellefsen och Paul Davies. Foto Åsa Freij.

I flera hundra år trodde man att världen styrdes enligt mekanistiska och kausala lagar, såsom kraftlagen och sambandet mellan orsak och verkan. Att den newtonska klassiska fysiken enbart var en approximation, det har vi numera lärt oss med möda att förstå — d v s den gäller med stor noggrannhet i makrokosmos, t ex i vår vardagsvärld. Mendenären dålig beskrivning av förhållandena i mikrokosmos, d v s atomernas och de minsta partiklarnas värld; den kan rentav vara felaktig.

Verklighetens alla händelser är inte som vi tror förbundna i ett strängt ordnat system av orsaker och verkningar. Slumpen spelar faktiskt en stor roll på materiens grundnivå.

Studiet av den mikroskopiska världen har lett till uppkomsten av ett specialområde inom modern fysik som kallas kvantmekanik och beskriver världen på ett helt annat sätt än Isaac Newton gjorde. Kvantfysikerna finner nämligen "en inneboende obestämdhet i världen", ett slags laglös-

het, rentav ett kaos. Albert Einstein var en av dem som inte gillade detta godtyckliga hos naturen, utan menade att "Gud spelar inte tärning". Ändå har idag de flesta fysiker accepterat att den till synes självklara lagen om orsak och verkan inte gäller i elementarpartiklarnas värld. Där kan partiklarna, som inte är några objekt i vanlig bemärkelse — vissa av dem har till exempel ingen urskiljbar utsträckning — iakttas på helt oväntade ställen utan att någon uppenbar orsak tvingar dem till

detta. Ändå kan deras beteende i viss bemärkelse förutses: Visserligen är de en och en oförutsägbara, men tillsammans kan deras egenskaper mycket väl statistiskt bestämmas. Partiklarna är nämligen i viss mån "lata" och följer minsta motståndets lag. Även om de sprider ut sig, så har de tillsammans en tendens att gå i de mest sannolika banorna. I genomsnitt är deras rörelser förutsägbara — de följer ett känt mönster. Och det är genomsnittet av många elementarpartiklars icke-determinerade uppträdande som naturligtvis skapar den materievärld vi upplever och är så välbekant med — och som till synes är både stabil och orsak-verkanbunden.

Om vi nu iakttar en enda partikel, finner vi att den inte lyder lagen att bestämda orsaker har bestämda verkningar. Detta betyder att vår verklighet inte ytterst vilar på orsakslagen, som vi trott, utan beror mera på slump och sannolika beteenden hos elementarpartiklarna, vilka all materia ju är uppbyggd av. Den moderna fysiken tecknar således en alldeles ny och anorlunda världsbild, något som allmänheten i stort är ganska omedveten om. För att råda bot mot denna okunnighet har den brittiske fysikern Paul Davies skrivit boken "Other Worlds — Space, Superspace and the Quantum universe", som 1984 utkom i svensk översättning av Jan Wahlén (Akademilitteratur) på initiativ av professor Jens A. Tellefsen vid Tekniska Högskolan i Stockholm. Det rör sig om en populärvetenskaplig framställning av den kvantmekaniska världsbilden — läsaren måste inte kunna en massa fysik och matematik för att följa resonemanget. Men boken är ändå krävande att tränga igenom.

På senhösten förra året gästade professor Davies Sverige i samband med utgivningen av den svenska översättningen. Han stannade här en vecka och bjöd på en rad föreläsningar, seminarier och diskussioner, en verklig högtid för den fysikintresserade — och kanske även för den filosofiintresserade, eftersom Paul Davies ofta tar upp de största frågorna i livet: Hur blev världen till? Vad är tid och rum? Vem är människan? Etc.

— Paul Davies har bättre än någon annan jag känner till redovisat kvantfysikens upptäckter och teorier på ett målade och personligt sätt, sa Jens Tellefsen, när han presenterade sin brittiske kollega vid ett föredrag på Stockholms Universitet, Frescati.

Davies har skrivit ett dussin andra böcker, men "Andra världar" är den första som översatts till svenska. De övriga behandlar sådana ämnen som kosmologi, Big Bang, svarta hål, naturens superkraft samt Gud och den nya fysiken.

En grundläggande tes inom kvantfysiken är observatörens avgörande be-

tydelse. Observatören påverkar nämligen den verklighet han iakttar. Den fastlagda verkligheten beror av hans sätt att se, hans mätinstrument och hans val av verklighetsaspekter (egenskaper) att studera. Någon sann, objektiv verklighet som existerar utanför oss, oberoende av oss som observatörer, kan vi inte studera. Och enligt vissa teorier existerar faktiskt en sådan verklighet inte heller: Universum får konkret realitet först när någon varseblir det. Och denna tankegång är ingen absurd idé hos vetenskapliga experter — de flesta fysiker är idag överens om att materien, åtminstone på atomnivå, befinner sig i ett skendödsliknande överkligt tillstånd till dess någon gör en mätning eller en observation.

Vi kan vid studium av fysisk verklighet inte bortse från oss själva. Vi befinner oss i verklighetens centrum, så att säga, och påverkar den. Detta var en klar om än förbryllande konsekvens av det arbete som utfördes av den kände danske fysikern Niels Bohr under 1920-talet i Köpenhamn. Detta synsätt har därför getts namnet Köpenhamnstolkningen inom kvantfysiken.

— Vi är alltså ett slags medskapare av tillvaron, sa Davies under föredraget. Även om jag ogärna lämnar den strikt vetenskapligt neutrala hållningen och blandar in etik och religion, så måste jag medge att detta vårt primära inflytande i viss mån stöder teorin om en fri vilja. Detta är positivt och oerhört inspirerande, men ökar samtidigt vårt moraliska ansvar.

Kvantfysiken innebär en klar utmaning mot det så kallade sunda förnuftet. En teori, visserligen extrem, säger att alla existerande möjligheter i partikelvärlden — även dem man inte ser vid mätning — också förverkligas, i en annan värld än denna. Det blir en stor mångfald, då möjligheterna ofta är miljarder till antalet. Om man tar detta på fullt allvar, betyder det att vår värld inte är den enda som existerar, utan att det också i en "superrymd" finns "talösa miljarder" andra, angränsande världar av vilka många är nästan identiska med vår egen. Dessa parallella världar kan sägas överlappa vår värld, och de är bebodda med otaliga, nästan identiska kopior av oss själva, medvetna individer som lever så gott som samma liv som vi själva gör. Alla världar, som är möjliga, realiseras alltså — enligt denna teori — fastän jag här och nu bara kan vara medveten om en av de otaliga samexisterande varianterna. Vansinne? Nej, teorin tas faktiskt på allvar inom kvantfysiken, mest av den gren av modern fysik som sysslar med kvantgravitation. Men man kan också tänka sig, förklarar Paul Davies, att alla de andra världarna inte är verkliga, utan bara "aspiranter på verklighet" d v s de är möjligheter som aldrig blivit förverkligade ("Kö-

penhamnstolkningen").

Det skall poängteras att kvantmekaniken primärt inte är en spekulativ teori om mikrokosmiska konstigheter, ingen kammarfilosofi, utan en verklighetsanknuten modell för materien, som är grundad på talrika experiment och god matematik och som bildar grunden för hela den moderna fysiken.

I den nya fysikens världsbild är också tiden och rummet varierbara och i viss utsträckning obestämda. Vi upplever annars gärna att tiden är något som som flödar jämnt — som en ålv. Våra klockor tycks ju visa detta. Men i verkligheten är tiden synnerligen tånjbar, kan man visa. Den kan vidgas, och den kan krympas, beroende på vem som upplever den och på var vi befinner oss. Vad som är lång tid för den ene, kan vara avsevärt kortare tid för den andre. Vad som är "nu" för den ene, kan vara förfluten tid eller framtid för den andre. "Tidens gång" i vanlig bemärkelse existerar inte i världen utanför oss, utan är ett inre mänskligt psykologiskt begrepp. I själva verket rör det sig enligt Einstein om händelser i den fyrdimensionella rum-tiden, där allt det förflutna, det nuvarande och det framtida redan existerar färdigt. Vårt medvetande är så konstruerat att allt det förmår göra, när vi upplever världen, är att skära ut tunna skivor av verklighetens fyrdimensionella "rumtid-limpa". "Limpan" i sin helhet ser vi aldrig, utan endast skivorna en och en. (Se f ö intervju med Jens Tellefsen i Sökaren nr 9, 1984.)

Rummets tre dimensioner är också i viss mån obestämda och starkt tånjbara, beroende på observatörens situation. Något absolut rum med fasta dimensioner existerar inte.

Det finns inom fysiken starka miss tankar om att föreställningen om en objektiv, verklig värld utanför och oberoende av observatörens medvetande saknar grund. I så fall: Allt som existerar finns till i, eller skapas av, vårt medvetande — en i sanning häpnadsväckande tanke!

Läs gärna Paul Davies bok — men skyll inte på oss om du blir chockad! Skyll i stället på de sanningssökande vetenskapsmän som nödvändigtvis skall gå till botten av frågan om verklighetens sanna natur . . .

Men: Dina psykologiska problem kan du säkert klara med den tröstande insikten att detta ändå bara är teorier, åtminstone än så länge!

(Referatet är faktagranskat och förtydligat av Jens Tellefsen.)

December silver

ett försök med tillämpad prekognition

Intervju med Russell Targ

Russell Targ är en av de mest omskrivna parapsykologiska forskarna. Från början var han fysiker med laserforskning som specialitet. Han arbetade tio år som parapsykolog vid *Stanford Research Institute* och deltog bl a i omdiskuterade försök med Uri Geller på 70-talet. Tillsammans med Harold Puthoff gav han 1977 ut boken *Mind Reach* (Psykets Räckvidd, 1980). Nu har han tillsammans med psykologen Keith Harary skrivit en ny bok, *Mind Race*, som kommer på svenska inom kort.

Följande intervju, gjord av Jeffrey Mishlove och Kathy Goss, är hämtad från sommarnumret 1984 av tidskriften *Applied Psi*, San Francisco, USA; återgiven med vederbörligt tillstånd. Den är något förkortad. Översättning och bearbetning: Nils-Olof Jacobson.

Engelskans *psychic* översätts här *parapsykisk*.

Targ berättar först hur han 1972–81 arbetade som forskare vid *SRI International* (tidigare kallat *Stanford Research Institute*). Han sysslade där med grundläggande och tillämpad forskning. Då hans uppdragsgivare blev mer intresserade av tillämpningar än av forskning, som var det han helst ville arbeta med, lämnade han SRI och bildade tillsammans med psykologen Keith Harary och affärsmannen Tony White *Delphi Associates*. Han fortsätter:

— *Delphis* mål är att tjäna tillräckligt mycket pengar för att kunna stödja parapsykologisk forskning, i försök att besvara de väsentliga frågorna om för-

hållandet mellan parapsykiska förmågor och dels modern fysik, dels vanliga psykiska förmågor.

— Det förefaller som om du ser de tillämpningar av psi som du arbetar med i *Delphi* som en väg att lösa grundläggande vetenskapliga problem.

— Rätt. I slutet av 1982 gjorde vi ett långt försök i tillämpad prekognition. Det föranleddes av den konferens som hölls till hundraårsdagen av parapsykisk forskning i England. Vid den konferensen fick även parapsykologins kritiker framträda. De menade att om parapsykisk förmåga någonsin skulle kunna visas existera, så skulle den förmodligen vara viktig. Min reflexion blev att om det ännu efter hundra års forskning inte stod klart för dessa per-

soner att parapsykisk förmåga faktiskt finns, så skulle inga laboratorieförsök någonsin göra det klart. Så vi planerade ett experiment som svar på detta. Min tanke var att vi skulle försöka publicera våra resultat i *Wall Street Journal* (den ledande amerikanska affärstidningen) i stället för i en parapsykologisk tidskrift, för att få det stöd i affärsvärlden som vi inte hade fått i vetenskapliga kretsar.

Vi gjorde en serie försök där vi ville förutsäga förändringar i pris på silver. Mot slutet av året kan man köpa silver i en form som kallas *Decembersilver*. Under nio veckor gjorde vi varje torsdag ett försök som skulle säga oss storleken och riktningen av ändringen i noteringen på *December silver* från bör-

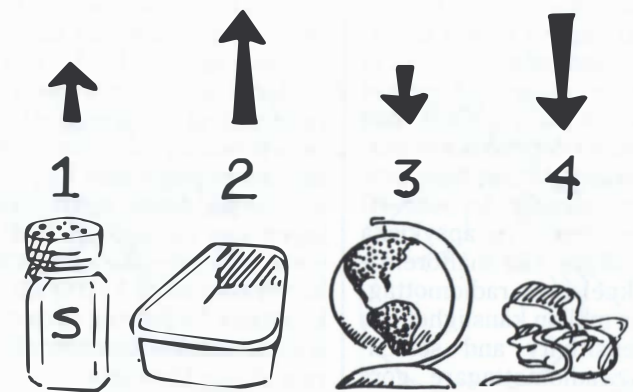
sens stängning på torsdag till stängningen följande måndag. Vi använde en modifiering av vårt försök i fjärrseende som vi kallar *associativt fjärrseende*. Försöket avsåg alltså prekognition fyra dagar framåt, och varje försök kunde ha fyra olika resultat. Vi definierade dessa som: Ökning av noteringen mindre än 25 cent; ökning mer än 25 cent; oförändrad notering eller minskning högst 25 cent; minskning mer än 25 cent. Så vi förutsade både riktning och storlek av förändringen.

Keith Harary gjorde nio förutsägelser enligt denna procedur, och alla nio var riktiga. Sju av dem föranledde köp eller försäljning på börsen och inbringade mer än 100.000 \$ vinst för våra klienter. Så det var nio förutsägelser som var och en hade 25 % chans att bli rätt slumpmässigt, och alla nio var rätt. Vi kommer att skriva om detta som en demonstration av parapsykisk förmåga, där var och en kan inse att ingen kunde ge oss några sensoriska ledtrådar hur silverpriset skulle vara om fyra dagar, eftersom ingen kunde veta. Vi anser detta vara en unikt klar demonstration av prekognitiv förmåga, som har många möjliga praktiska tillämpningar.

— Kan vi inte se lite närmare på proceduren?

— Det gick till så här: Den aktuella dagen antecknade jag de fyra tänkbara resultaten — upp lite, upp mycket, ner lite, ner mycket. Jag använde en slumpmässigt genererat nummer för att numrera dessa möjligheter 1, 2, 3 och 4. Jag ringde sedan till Harary och sa: "I dag är det torsdag; nu på måndag ska jag visa dig ett föremål som du kan hålla i din hand. Detta föremål kommer att väljas så att det stämmer med prisändringarna, och just nu vet ingen vilket föremål det blir. Vill du berätta för mig dina känslor och upplevelser omkring det föremål som jag ska ge dig på måndag?" Jag spelade sedan in på band hans intryck och en beskrivning av de teckningar han gjorde av hur han såg för sin inre syn föremålet som han skulle få se på måndag. Därmed slutade Hararys del i försöket.

Jag ringde sedan Tony White och sa: "Vi har en beskrivning. Vill du välja ut fyra föremål, vilka som helst, och numrera dem slumpmässigt och sen ringa mig?" Du märker att föremålen valdes efter Hararys beskrivning, därför att vi ville undvika problemen med fysisk kontakt mellan honom och gruppen av föremål. Efter ca 20 minuter ringde Tony mig och sa: "Jag har fyra föremål som jag har numrerat 1 till 4." Han sa sedan vilka föremål det var, och vi kom överens om att, exempelvis, saltströa-

ren är 1 och betyder upp lite, diskbaljan är 2 och betyder upp mycket, jordglo-ben är 3 och betyder ner lite, och baby-skön är 4 och betyder ner mycket. Det måste alltså vara fyra föremål som klart kan skiljas från varandra.

Jag läse sedan upp Hararys beskrivning i telefon för Tony. Antag att Harary hade sagt: "Jag ser något som är mjukt och mosigt. Jag får inte fram formen. Det känns som om det har en in- och en utsida, och det är någon sorts vävnad hängande på det. Det får plats i min handflata och väger inte mycket." Jag frågade Tony vilket av de fyra föremålen som bäst stämde med beskrivningen. Vi hade en skala från 0 till 7, där 0 betydde ingen likhet alls och 7 betydde att föremålet hade namngetts.

För att vi skulle gå vidare till börs-mäklaren ville vi ha minst 4,5 i genomsnitt — jag kunde ge 4 och Tony 5; vi hade ofta så pass skillnad i poängsättningen. Dessutom måste det utvalda föremålet ha minst två poäng mer än det som kom närmast. Vi ville inte gå vidare till mäklaren om vi hade en diffus beskrivning som kunde stämma på mer än ett föremål.

Om vi under telefonsamtalet kom överens att dessa krav var uppfyllda ringde Tony mäklaren och sa exempelvis: "Vi godkänner beskrivningen. Den innebär att silver kommer att gå upp en hel del, och vi har stort förtroende för förutsägelsen." Mäklaren fick sedan besluta vad han skulle göra med denna information.

— Fick mäklaren den aktuella poängen enligt er skala, eller bara en beskrivning att ni var överens?

— Vi gav honom poängen. Jag sa tidigare att två av nio förutsägelser inte omsattes på börsen även om de var riktiga. Det visade sig att de två sade "upp lite", vilket var riktigt. Men mäklaren menade att eftersom "upp lite" kunde betyda en enda cent, så ville han vänta på en nedgång för att sedan köpa. Men det visade sig i dessa båda fall att priset gick upp och stannade uppe, så han fick aldrig tillfälle att placera den ordern.

— Er procedur verkar mycket enkel och elegant. Det jag särskilt gillar är att er försöksperson aldrig behövde tänka på börsen, utan bara på vanliga fjärrseende-intryck.

— Vi tror att det är en viktig aspekt, som bidrog till framgången. Men det är viktigt att tillägga att följande år blev vi övertalade att fortsätta försöket med tätare bud och ännu högre insatser, och då lyckades vi inte. Vi började få ovanligt detaljerade beskrivningar av fel föremål. Så snart detta hände drog sig *Delphi* ur börsen, och snart därefter gjorde vår klient det också. Så även om vi i *December silver*-serien var 100 % korrekta i nio bud, så började vi nästa år, när vi förutsade *Mars silver*, få förskjutning (displacement), d v s mycket detaljerade beskrivningar av fel föremål. Min gissning om denna förskjutning är att det var vår försökspersons sätt att tala om för klienterna: "Jag är fortfarande parapsykisk, men jag pressas för hårt och för ofta för att vilja fortsätta med denna uppgift."

— Hur många försök gjordes med *Mars silver*?

— Bara tre eller fyra, och de visade alla förskjutningen. Vi gjorde dem två gånger i veckan med två försökspersoner i följd, vilket vållade förvirring mellan de två. Det verkade som om spontaniteten och forskningsaspekten försvann, och alla började känna sig mycket pressade. På ett sätt var det ett misslyckande för tekniken; vi avsåg att göra något och lyckades inte. Å andra sidan menar vi att den första serien klart visade att vad vi ville göra också kan uppnås.

Vi förstår mekanismerna och proceduren; vad vi inte förstår är psykologin. Beskrivningarna sade klart att vi fortfarande hade parapsykisk förmåga. Vi förstår inte hur förskjutning uppkommer. Det är genomgående för alla ESP-försök. Till exempel i Rhines kortgissningsförsök var nedgångseffekten (the decline effect) det mest robusta fenomenet han hade. Den innebär att alla hans försökspersoner, hur

Keith Harary, t v, och Russell Targ under ett besök i Sovjetunionen.

bra de än var, alltid blev sämre. Jag tror att denna effekt i själva verket är förskjutning. Vi vet ändå något om den. Vi menar till exempel att endast mycket erfarna och duktiga parapsykiker visar förskjutning. Du ser det inte hos en person som du tar från gatan för hans första försök. Förskjutning är som att tränga genom den "parapsykiska bubbla" som omger alla målföremålen. En bra liknelse är radiomottagning, skillnaden mellan känslighet och urskilning (sensitivity and selectivity). När en radiomottagare görs känsligare kan den fånga upp allt svagare signaler, som när en person blir mer och mer sensitiv och kan fånga upp allt svagare parapsykiska signaler. Å andra sidan, om radion blir mycket känslig kan den inte längre skilja mellan närliggande kanaler, utan den tar in stationerna ovanpå varandra. På samma sätt måste den parapsykiske lära sig att bli både selektiv och sensitiv. Vi är säkra på att det problem vi fick var brist på selektivitet.

— I instruktionerna i den första serien sa du till Harary att han skulle få se föremålet. Fick han det?

— Ja, det fick han alltid. I den misslyckade serien var det ofta problem med proceduren. Vi hade skiftat från små föremål till platser, eftersom vi ville göra något annorlunda. Vi hade fyra olika platser, och det blev en sorts självuppfyllande profetia: Om han inte beskrev det ställe som motsvarade den verkliga prisändringen och det regnade häftigt, så var vi inte så angelägna att göra en pilgrimsfärd till det ställe vi skulle ha begett oss till. Sett i efterhand kunde det naturligtvis vara skälet till att han inte beskrev det stället.

— Det finns en paradox någonstans här.

— Ja, det är en paradox när ett försök görs så att framtiden påverkar din upplevelse i det förflutna, som att vad du upplever på måndag är orsak till din upplevelse föregående torsdag. Naturligtvis kan inte framtiden ändra det förflutna — ingenting som händer i framtiden kan ändra något som redan har hänt till att inte ha hänt.

— Hur mycket tror du närheten i tiden betyder?

— Vi försöker främst göra modeller för parapsykiskt fungerande, och då vill vi kunna förutsäga längre perioder i framtiden. Vi har nu klienter som vill se en månad framåt snarare än några dagar, och det blir ett intressant tillfälle för oss.

— Är Delphi engagerat i andra projekt?

— Vi har skrivit två böcker. Vi håller också på att utveckla videospel för att lära ESP; de kommer att säljas av

Atari. De är avsedda för Atari spelmaskin, modell 2600; det finns just nu 15 miljoner sådana i USA. Om tio procent av deras ägare börjar spela ESP-baserade spel, så kommer vi att få en sensationell ökning i den parapsykiska förmåga som människor kan märka i sina liv. Sedan finns ingen väg tillbaka; ingen kan då säga att ESP är någon sorts trick eller bara något som magiker sysslar med. Vi tror att det blir en kvalitativ förändring i den uppfattning som människor kommer att ha om parapsykiska förmågor.

— Jag antar, eftersom Delphi har klienter i affärsvärlden, så finns det andra projekt som du inte kan diskutera offentligt?

— Det är sant. Vi börjar syssla med undersökningar om olja och andra naturresurser. Den sorts uppgift som passar bäst för fjärrseende är att beskriva hur det ser ut på en avlägsen plats, ovan eller under marken. Vi har gjort en formell undersökning i vilken Keith Harary beskrev hur det såg ut där en person tänkte borra. Han beskrev lerans färg och det faktum att han bara skulle finna vatten om han borrade där. Personen blev hänförd, eftersom han just sökte efter hett vatten.

Vi menar att parapsykiskt fungerande ska vara så bra att man egentligen inte har några misstag. Vi försöker välja våra tillämpningar till de områden där vi har ett mycket starkt förtroende till vad vi gör. Vi tror att parapsykiskt fungerande just är på väg att bli mycket pålitligt. Noggrannheten har vi redan, nu är det pålitligheten vi vill lära oss förstå.

— Tror du att du kan nå samma framgång med andra som du har haft med Keith Harary?

— Vi kan arbeta med andra. Vi har arbetat med Hella Hammid och min dotter Elizabeth och andra vid Stanford, alla mycket erfarna och duktiga.

Fjärrseende skiljer sig från ESP-försök med tvunget val (ex. gissning med val mellan 5 olika kort) främst genom att i de senare blir försökspersonerna nästan alltid sämre med tiden, medan de i fjärrseende nästan alltid förbättrar sin förmåga. Jag tror att försök med friasvar tillåter personen att lära sig en speciell färdighet, nämligen att skilja "mentalt brus" från den verkliga parapsykiska signalen. Det är den främsta uppgiften för en parapsykiker, att lära sig skilja den parapsykiska signalen från minnet och fantasin, vilka utgör bruset. Personen lär sig inte att analysera sina upplevelser, utan att beskriva dem. Vi lär folk att göra det, för det är något som kan läras.

— Delphi har varit ditt huvudsak-

liga arbete de två senaste åren, eller hur?

— Ja. Ett mått på vår framgång är att Keith och jag har kunnat försörja oss de två senaste åren på att vara parapsykiska. Vi har arbetat på heltid vid Delphi sedan vi lämnade SRI. Om vi skulle fråga: "Vad är det väsentliga resultatet av våra tio års arbete vid SRI?", så är det att vi arbetade fram en procedur för försök med fjärrseende som i hög grad kan upprepas. Det har gjorts mer än 25 lyckade upprepningar av fjärrseendeförsöken i USA och andra länder. Jag menar att man inte längre kan komma med någon bärande kritik att ESP-försök inte är upprepbara. Jag tror att var och en som noggrant följer vår procedur kommer att lyckas.

— Vet du kvoten mellan lyckade och misslyckade försök?

— Den är omkring 50-50. Jag tror att det nu finns omkring 50 undersökningar som ser ut som försök med fjärrseende, och hälften av dessa har lyckats. Många av dem som misslyckades har verkligen tragiska brister i utförandet.

— Du själv, Russell, har haft en extremt framgångsrik karriär som parapsykologisk försöksledare. Jag tror att du har fått lyckade resultat i närmare 90 % av dina försök.

— Ja, jag tror att nästan varje försöksserie som vi gjorde vid SRI gav statistiskt signifikanta resultat, men alla enskilda försök i serien gav inte lyckade resultat.

— Tror du att någon kvalitet du har, optimism eller förtroende eller attityd, kan ha bidragit till framgången?

— Först och främst tror jag att det vi gör faktiskt är möjligt att göra. Jag tror att det är den väsentliga förklaringen. Jag tror att fjärrseende är en lyckad procedur som intelligent, noggranna, entusiastiska människor kan göra framgångsrikt. Det är inte någon SRI-magi som gör att det fungerar.

Jag tror att jag kan förmedla denna entusiasm, denna förväntan på framgång, till experimentet. Jag talar om för försökspersonerna att de inte behöver bekymra sig över vad de ska göra för att vara parapsykiska, för det tar proceduren hand om, och experimentet är från början framgångsrikt. Det enda de behöver göra är att beskriva sina mentala bilder, och det ska visa sig att de är riktiga.

Från nr 3, 1984 av tidskriften Applied Psi, The Center for Applied Intuition, The Gaia Institute, 2418 Clement Street, San Francisco, CA 94121, USA.

PULLAN

av Chintamani Isberg

Hur lär man känna en livsåskådning?

Av Curt Berg och Gunnar Larson

I Sökaren nr 10, 1984 har högskolelektorn K. E. Steffens en artikel, "Antroposofin — andevetenskap eller diktning?", som ger anledning till bemötanden. I detta inlägg utgår vi bara från vad Steffens framför om H. P. Blavatsky och teosofin — andra kanske tar upp vad som sägs om Steiner och antroposofin. Först några ord om det sätt på vilket Steffens avfärdar Blavatsky och teosofin; därefter vill vi rikta uppmärksamheten mot en annan fråga, som Steffens artikel aktualiserar: Hur lär man känna en livsåskådning? Hur tar man vara på de värden den kan ha? Hur

går det till att upptäcka dem?

Det har skrivits åtskilligt om Helena Petrovna Blavatsky, både för och emot, under de senaste hundra åren. (Hon dog år 1891 vid 60 års ålder.) Mycket av den negativa kritiken stöder sig på ett utlåtande 1885 från en kommitté som hade tillsatts inom Sällskapet för psykisk forskning i England, SPR, "för att undersöka de övernaturliga fenomenen i samband med Teosofiska Samfundet". Utlåtandet publicerades i "Proceedings of the Society for Psychical Research" efter en rapport från SPRs utsände represen-

tant dr Richard Hodgson. Denne hade besökt samfundets huvudkvarter i Adyar i Sydindien för att klargöra hur det förhöll sig med bl a vissa sk Mästarbrev, brev från individer vilka Blavatsky betecknade som insiktsfulla och visa varelser, med hemvist i Himalaya, och vilka hon sade sig stå i förbindelse med och ha blivit tränad och undervisad av. "Fenomenen" gällde bl a en brevväxling med dessa Mästare, vilken kom till stånd genom att hon eller andra tränade lärjungar såsom förmedlare medvetet utövade ovanliga psykiska förmågor. I vissa fall rörde det sig om vad som med en nutida parapsykologisk term skulle kallas teleportation (förflyttning av föremål utan hjälp av kända fysiska medel). I andra fall gällde det precipitation (här materialisation i form av skrift) av klart och kraftfullt formulerade tankar.¹⁾ Enligt Hodgsons rapport skulle Mästarbrevet ha varit förfalskade, författade av Blavatsky själv, och blivit "levererade" genom dolda skjutluckor med bistånd av ett par personer vilka påstod sig ha stått i maskopi med Blavatsky om detta. Undersökningskommittén betecknade henne, som Steffens återger i sin artikel, "som en av historiens mest fulländade, skarpsinniga och intressanta svindlare".

Rapporten ifrågasatt

Hodgsons rapport har emellertid åtskilliga gånger ifrågasatts. 1963 publicerades i bokform en dokumenterad undersökning av Adlai E. Waterman, pseudonym för Walter Carrithers, där betydande brister i Hodgsons tillvägagångssätt påvisas. Hodgson ansågs vara "expert på psykisk forskning", och han visar sig ha varit genomgående minutiöst noggrann och sannfärdig i detaljerna — utom i åtskilliga fall där han måste ha förstått att utgången av huvudfrågan, H. P. Blavatskys påstådda oärlighet, stod på spel. Carrithers redogör i sin bok för inte mindre än över 50 "skickligt konstruerade fel-

aktigheter" i form av oriktiga påståenden, falska anklagelser, motstridiga uppgifter, undertryckande av fakta och felaktiga citat i Hodgsons rapport. Det är anmärkningsvärt att varje svaghet eller felaktighet hos Hodgson gäller någon detalj som är relevant för frågan om H. P. Blavatskys ärlighet och att alla förvanskningarna går i en och samma riktning: de syftar till att "förgöra Blavatsky".²⁾

Det finns även andra granskningar av Hodgsons undersökningsmetodik. En har utförts av C. Jinarajadasa, som i en skrift år 1934 påpekar att Hodgson endast hade några få skriftprov, som han lät undersöka med hjälp av en mr F. T. Netherclift. Dennes första utlåtande var att Blavatsky inte hade skrivit breven, men detta ändrades sedan till att det fanns sådana likheter mellan breven och Blavatskys handstil att breven skulle anses förfalskade. Men Netherclift visade sig i inte mindre än tre engelskarättsfall vara en snöpligt svag handstilsexpert, och Jinarajadasa publicerar i faksimil ett vida större material varav slutsatsen måste dras att Blavatsky inte kunnat skriva dessa brev.³⁾ För närvarande arbetar även dr Vernon Harrison, yrkesexpert på skriftförfalskningar, med denna sak. SPR-medlemmen Leslie Price har i ett föredrag (varav mera nedan) tagit upp att Harrison funnit Hodgsons handstilsundersökningar undermåliga. Denna nya kritik är preciserad i sju punkter. Harrison säger bl a att "med Hodgsons metoder skulle jag kunna bevisa att det är Ike Eisenhower som skrivit Mästarbrevet".

Trots allt detta har de minst sagt tvivelaktiga slutsatserna i Hodgsons rapport levt vidare. Ett så sent och omfångsrikt verk som Blavatskybiografen av Marion Meade, som Steffens flera gånger åberopar, bygger i denna huvudsak på Hodgsons rapport. För att grovt travestera Strindbergs yttrande att en sanning står sig högst i 20 år, kunde man säga, att här har vi exempel på en lögn som levat i 100 år. Men nu tycks dess livstid närma sig slutet, och det intressanta är att de som främst agerar i denna fråga är samma Sällskap för psykisk forskning som gav Hodgson hans uppdrag. I ett brev till tidskriften Time 1968 avsade sig SPR allt ansvar för Hodgsonrapporten och kommittéutlåtandet och påpekade att "ansvar för både fakta och resonemang i 'Proceedings' vilar på dess författare", dvs på kommittén om sex personer, bland dem Hodgson själv.⁴⁾

I september 1984 säger Leslie Price vid en SPR-konferens i Oxford att "there is considerable evidence that

HPB did produce psychic phenomena and that she was the agent of a group of esotericists whom she called 'the brothers' ". (Det finns beaktansvärda omständigheter som tyder på att HPB verkligen åstadkom psykiska fenomen och att hon var ombud för en grupp esoteriker som hon kallade "bröderna".) Han återger bl a några avsnitt ur en artikel, skriven omkring år 1906 av G. R. S. Mead, som hade varit HPBs privatsekreterare och redaktionsassistent mot slutet av hennes liv, och som själv blev medlem av SPR: "Blott några få månaders personlig bekantskap med HPB övertygade mig om att själva personlighetsfelen hos henne var sådana att hon omöjligen kunde ha utfört ett noggrant planerat svindleri, även om hon hade velat det, allra minst ett utförligt system för bedrägeri som grundade sig på manipulerande av mekaniska anordningar och hjälp från listiga medbrottslingar. . . . Hon var ofta högst oklok i sina yttranden, och om hon var arg, slungade hon ur sig vad som helst som kunde falla henne in, oavsett vem som var närvarande. Hon verkade inte bry sig om vad någon människa kunde tycka, och ibland anklagade hon sig själv för allt möjligt, fel och misslyckanden, men aldrig någonsin, under några omständigheter, ens på sitt vildaste humör, yttrade hon en enda stavelse, som på något sätt kunde bekräfta dr Hodgsons spekulationer och beskyllningar. Jag är själv övertygad om att om hon hade varit skyldig till det som hon anklagades för i detta avseende, kunde hon inte ha undgått att i något av sina ofta förekommande utbrott eller förtroenden låta något ord eller någon antydning undslippa sig av fällande natur. Två ting i hela hennes kosmos' kaos stod fasta i varenda sinnesstämning — att hennes lärare existerade och att hon inte hade fuskat."

Leslie Price omtalar att SPR överväger att publicera hans egna, Carrithers och Harrisons undersökningar inom den närmaste framtiden. Eftersom de undersökningar som gjorts på senare tid har tagit upp frågan på en bredare basis än vad Hodgson gjorde, finns det all anledning att hålla inne med sådana fördömanden som med hänvisning till Hodgsonrapporten tid efter annan gjorts beträffande H. P. Blavatsky och den esoteriska filosofi hon förde fram.

De viktiga livsfrågorna

Enligt den teosofiska uppfattningen är psykiska fenomen inte övernaturliga utan förhållandevis triviala, och H. P. Blavatsky upphörde med att demonstera sådana, när syftet — att väcka intresse för den bakomliggande filosofin med dess förklaringar till bl a olika psykiska och spiritistiska fenomen — inte uppnåddes som hon hoppats. Och vidare: slutsatser som bygger på fakta, även med anspråk på vetenskaplighet, är ofta relativa och måste omprövas till följd av nya eller obeaktade fakta. Vad som behövs, är intresse för livet i stort, en längtan till förståelse av hur allting hänger samman och en vilja till att medverka för sanning och godhet. Ett sådant intresse måste grunda sig på andra realiteter än "sannolikhetsbedömningar" och är inte helt beroende av särskilda fakta eller historiska händelser. Som Ananda Wickremaratne, filosofie doktor från Oxford, skriver i en dräpande recension av Marion Meades Blavatskybiografi, står och faller inte teosofins giltighet som filosofi och levnadssätt med madame Blavatskys egenheter, misslyckanden, uppförande eller sanningen eller falskheten hos de fenomen som tillskrivs henne.⁵⁾ Teosofin är inte beroende av någon person. Det är grundläggande i teosofin att i sanningens tillstånd finns inte, kan inte finnas, någon yttre auktoritet. De faktiska förhållanden som gäller H. P. Blavatskys heder, påkallar emellertid en noggrann och saklig uppmärksamhet, eftersom, enligt vad vi funnit, hela hennes filosofi och budskap står i ett intimt, levande samband med sanningsslidelse och ett rent liv.

Men vi vill nu vidga diskussionen och något beröra hur man urskiljer inte bara vad som sakligt sett är sant eller osant, utan framför allt vad som är intressant och relevant, när man ägnar sig åt livsfrågorna, som det ju i grund och botten rör sig om, när man diskuterar Blavatsky och Steiner. Det gäller hur man upplever livets mening, frågor om människans sammansatta natur, världarnas ursprung och öde, livets eventuellt lagbundna natur, möjligheten för människan att vara "vetande", att vara mera fri och inte så beroende av auktoriteter, av tro och tvivel.

Hur lär man alltså känna en livsåskådning? Hur upptäcker man dess eventuella värden? Det är uppenbart att man inte lär känna en filosofi enbart genom att ta del av olika författares åsikter om den eller om dess upphovsmän. Man måste gå till de skrifter där

Helena Petrovna Blavatsky och överste Henry Olcott.

Teosofernas huvudkvarter i Adyar, Indien.

filosofin förs fram, man måste ta filosofin till sig, begrunda den, meditera över den, och se om man inom sitt eget väsen kan känna igen vad dess förespråkare talar om, se det i sitt liv, i sitt medvetande och hos andra människor. Först därefter är det dags att bilda sig en mera klar uppfattning och se vad man finner sant eller tvivelaktigt, att fortsätta studera och tänka efter på nytt.

Vad som är viktigt i detta studium och denna prövning, är att inse att människans instrument när det gäller att förvärva insikter inte bara är intellektet. Intellektet är ett viktigt medel för att skapa en viss ordning och förvärva nödvändig kunskap. Och för att begreppsmässigt sätta sig in i teosofin, som H. P. Blavatsky lägger fram den, fordras kanske ett tålmodigt intellektuellt arbete, men är det inte naturligt att tänka sig att det först och främst är subjektiva värdeförnimmelser som gör att man arbetar vidare i sitt sökande och får en känsla av förtroende för lärorna? *Verkliga värden*, sådant som ger livet *mening*, låter sig naturligtvis inte fastställas med objektiva, vetenskapliga metoder. Detta gäller sådana förnimmelser som inspirerar till esoteriska studier, och det gäller sådana "studieresultat" som levnadsglädje, en tilltagande medkänsla, självtillit och frihet från fruktan. Men det är sådana subjektiva värdeupplevelser som styr hur vi använder intellektet och avgör åt vilket håll vi rör oss när vi förståndsmässigt bearbetar dessa ting. Detta uttrycktes av H. P. Blavatsky så, att ingen blir teosof som sak-

nar känsla för det gudomliga i tingens sammanhang ("the divine fitness of things"). Intellektet skall arbeta omsorgsfullt, utan att vinklas av fördomar och önsketänkande, men för den djupare insikten fordras att människan går vidare, bortom intellektet, går in i djupet av sitt väsen och där förnimmer något av sanningen om tillvaron. Inte minst studier av H. P. Blavatskysskrifter kan väcka upp intuitiva glimtar som mognar till något som kan förtjäna att kallas en fristående, inre insikt om livet och utveckla en förmåga att förstå det på ett dynamiskt sätt.

Ett helhetsperspektiv

Det är också en annan sak som bör observeras när man börjar göra sig bekant med H. P. Blavatskys verk. Hon gjorde inte anspråk på att föra fram någon ny filosofi, utan ville tvärtom framhålla att teosofin som kunskap, insikt och visdomsreligion har funnits i delar under alla tider och på många olika håll i världen. Hon ville föra fram det helhetsperspektiv som saknats i västerlandet. Hon uttrycker det vid ett tillfälle så, att vad hon ger är en bukett där de olika blommorna kunnat plockas från olika platser, medan det hon själv kan göra anspråk på är att ha tillhandahållit det band som håller samman buketten.

Det är givetvis omöjligt att förmedla detta helhetsperspektiv i några få ord, men kanske kan något av det antydas

på följande sätt. Allt liv, allt medvetande, är kommet ur en enda källa. Det finns bara ett enda liv, där allting som existerar ingår. Det gäller naturen med luft, vatten, växter, djur, det gäller människan och mänskligheten. Allt som sker, allt som görs, synligt och osynligt, påverkar denna helhet. Detta är ett budskap som blivit alltmer aktuellt i vår tid. Vi börjar lära det utifrån genom ekologin, freds- och miljöfrågorna och genom att vi börjar ana att respekten för varje människas rätt att vara sig själv och att utveckla sitt eget väsen i harmoni med andra är den enda möjliga vägen till fred och frid på jorden. Denna respekt, denna insikt, måste bli förankrad i människors inre såsom en djup och stark verklighet.

Referenser:

- 1) Barborka, G., *The Mahatmas and Their Letters*, p. 53–57 och p. 116 ff. The Theosophical Publishing House 1973.
- 2) Waterman, Adlai E., "Obituary — The 'Hodgson Report' on Madame Blavatsky — 1885–1960", sid. 77–89. Theosophical Publishing House, Adyar, 1963.
- 3) Jinarajadasa, C., "Did Madame Blavatsky forge the Mahatma Letters?", TPH, Adyar, 1934.
- 4) Murphet, Howard, "When Daylight Comes". TPH Wheaton, Illinois USA, 1975.
- 5) The American Theosophist, March 1982.

Anm. Curt Berg och Gunnar Larson är medlemmar av Teosofiska Samfundet (Adyar).

Osaklig kritik av antroposofin

Av Mikael W. Gejel

Då och då stöter man på artiklar som är hållna i en skenbart vetenskaplig anda, saker framställs som klarlagda och bevisade. Vid en närmare undersökning visar det sig att sakerna bara var bevisade för skribenten själv. Det finns all anledning att se upp med sådant skri-veri. Det senaste — och tråkigaste — exemplet jag sett är K. E. Steffens artikel "Antroposofi — andevetenskap eller diktning?" i Sökaren nr 10, 1984.

Om vi ska föra en seriös debatt om olika andliga rörelers kvalitet och sanningshalt, måste vi då inte noga genomtänka vår metodik vid undersökandet av dessa rörelser? Och kan man säga att det är en seriös metodik att vid utforskandet nästan uteslutande vända sig till källor som kritiserar den andliga gruppen ifråga? Självfallet inte, ett sådant studium måste ge en skev och klart subjektiv bild. Jag kan inte komma ifrån intrycket att Steffens använder just denna ensidiga metodik.

Jag tycker det finns drag i antroposofin som med rätta kan kritiseras. Men i Steffens artikel kritiseras på grundval av rena sakfel.

Författaren upprepar okritiskt felaktiga påståenden som härrör från tidigare klandrare av antroposofin. Steiner låter inte "Kristi återkomst i jordens ertersfär inträffa precis år 1909", dvs ett år då spänningar rådde i Teosofiska Samfundet. Om Steffens hade bemödat sig att läsa vad Steiner själv säger, istället för att förlita sig på hans belackare, så hade han funnit att Kristi återkomst enligt Steiner inträffade från år 1930 och framöver.² Steiner menar att från denna tidpunkt kan till att börja med ett fåtal människor skåda Kristus, och sedan allt flera.³

Den mest härresande uppgiften i Steffens artikel är ändå när det påstås att "Steiner uppfattade sig som en reinkarnation av essén Jeshu ben Pandira... Han såg sig som 'det tjugonde århundradets bodhisattva' och trodde att han skulle återfödas som Buddha Maitreya". Återigen har Steffens inte vänt sig direkt till Steiner, utan till en bok av den tyske prästen Klaus von Stieglitz.⁴ Jag utmanar Steffens att visa på ett enda ställe i något av Stei-

ners verk, där han säger sig ha denna uppfattning om sig själv. Det kommer inte att lyckas, eftersom detta är ytterligare ett exempel på en ogrundad ut-saga som Steiners kritiker har kommit med, förmodligen i brist på sakliga argument.

Ett annat prov på hur Steffens använder sig av kvasivetenskapliga slag-trän är hans hävdande att det är vetenskapligt bevisat att Atlantis aldrig har existerat: "Man vet idag så mycket om Atlanten och dess botten att det kategoriskt kan fastslås att det aldrig har legat någon sådan kontinent i Atlanten som Steiner berättar om...". Då skulle alltså Steiners berättelser om Atlantis vara felaktiga?

Om Steiners beskrivningar av Atlantis är helt korrekta vet jag inte, men de senaste vetenskapliga rönen visar att det *har* legat en kontinent i Atlanten. Se t ex en artikel i Sydsvenska Dagbladet den 4 april 1979, där vetenskapsmän från ett sovjetiskt havsforskningsfartyg redogör för nyligen gjorda fynd av murar, väggar, trappor och befästningar på Atlantens botten.⁵ Jag tycker Steffens borde ha tagit reda på fakta om detta.

Varför då denna känslöbetonade kritik av Steiner, där man t o m, som Klaus von Stieglitz, hittar på argument? Kanske är svaret att människan tenderar att vara bekväm. Har hon bestämt sig för att verkligheten är på ett speciellt sätt, så blir hon omskakad när någon presenterar ett annat sätt att se på livet och världen, speciellt om sättet är så ovanligt och provocerande som Steiners verklighetsuppfattning. Men kan inte en sådan omskakning vara nyttig? Vinner vi inte på att tvingas vara flexibla i livsåskådningsfrågor?

Steffens har inte sett att den empiriska vetenskapen någonsin skulle ha bekräftat Steiners klärvoajanta iakttagelser. En utförlig redogörelse över vissa av Steiners andevetenskapliga forskningsresultat som bekräftats av den empiriska vetenskapen ges i teknologerna Dennis Milners och Edward Smarts bok "The Loom of Creation" från 1975.⁶

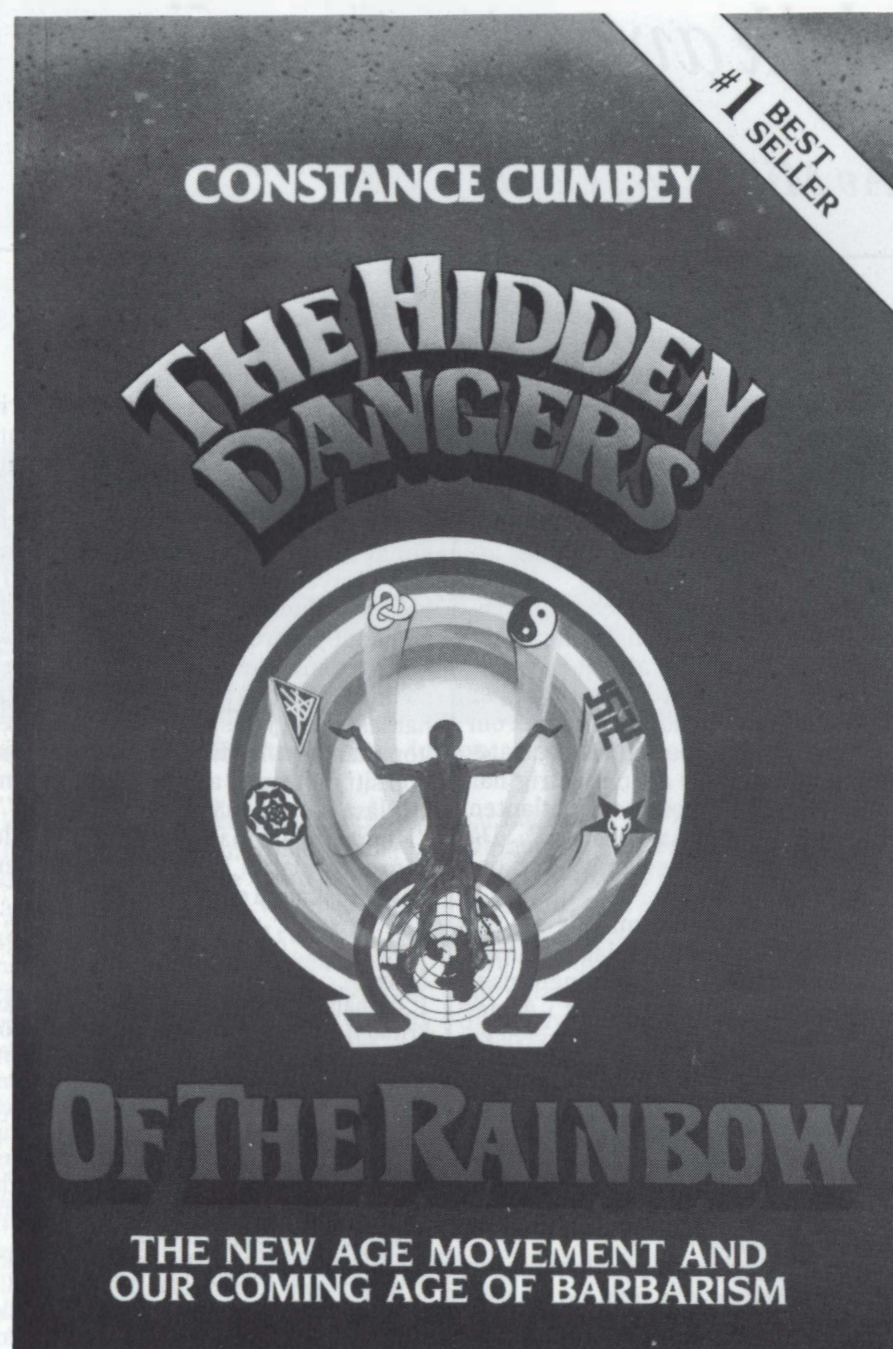
Låt mig slutligen återigen framhålla

att om man anser sig berättigad att kritisera en andlig rörelse, så borde man göra det till en hederssak att vända sig direkt till den rörelsens böcker, och inte nöja sig med att leta upp alla kritiker av rörelsen. I sina omfångsrika noter (37 stycken) tar Steffens upp en (1) bok av Rudolf Steiner. De grundläggande antroposofiska verken av Steiner omnämns inte. Det förefaller som om Steffens överhuvud taget inte har läst dem! Jag skulle därför vilja rekommendera K. E. Steffens att följa upp sitt möte med antroposofin genom att läsa dessa, nämligen "Teosofi", "Hur uppnår man kunskap om de högre världarna" och "Grunddragen av vetenskapen om det fördodla".⁷

Noter

1. Jag håller med om att den antroposofiska kritiken av österländsk religiositet går för långt. Bland icke-anthroposofiska författare som skriver om antroposofi kan jag rekommendera dr Geoffrey Aherns sakliga och balanserade "Sun at Midnight — The Rudolf Steiner Movement and the Western Esoteric Tradition" Wellingborough, 1984, som också innehåller kritik. Ahern doktorerade på antroposofi.
2. Rudolf Steiner "Den rosenkreuziska kristendomen", Stockholm 1974, sid. 28.
3. Rudolf Steiner "Människan och mänsklighetens andliga ledning", Stockholm 1973, sid. 73, "Folksjälares mission i samband med den nordiska mytologin", Stockholm 1978, sid. 211 ff.
4. Klaus von Stieglitz "Die Christosophie Rudolf Steiners", Witten-Ruhr 1955, sid. 162–165.
5. Artikel i Sydsvenska Dagbladet den 4 april, 1979: "Sovjetforskare övertygade: Atlantis som hittats".
6. Dennis Milner och Edward Smart "The Loom of Creation — A study of the purpose and the forces that weave the pattern of existence", London 1975.
7. Rudolf Steiner "Teosofi", Stockholm 1976, "Hur uppnår man kunskap om de högre världarna", Stockholm 1984, "Grunddragen av vetenskapen om det fördodla", Stockholm 1979.

Anm. Mikael W. Gejel arbetar i bokhandeln Vattumannen. Han har skrivit en trebetygsuppsats om antroposofi och gnosticism.

Denna bok mot New Age-rörelsen har blivit en bästsäljare i Amerika.

Constance Cumbey är advokat i Detroit, Amerika, kristen med en fundamentalistisk bibelsyn (tror på Bibelns bokstav). När hon blev medveten om New Age-tankarnas spridning i det amerikanska samhället och deras hot mot traditionell kristendom, stängde hon sin praktik för att på heltid utforska och avslöja New Age-rörelsen. Hon läste hundratals böcker för och mot New Age, och detta resulterade 1983 i en bok, "The Hidden Dangers of the Rainbow", d v s regnbågens dolda faror, som blev en första klassens bästsäljare! (Regnbågen används ibland som symbol för New Age.)

Cumbey hänvisar till Uppenbarelseboken i Bibeln och skriver att "det är min åsikt att för första gången i historien finns det en livskraftig rörelse — New Age-rörelsen — som exakt motsvarar alla Skriftens beskrivningar på antikrist och den politiska rörelse som skall föra honom upp på världsscenen"!

Hon bygger sin beskrivning av New Age-rörelsen på tre personer, som hon påstår är dominerande ledargestalter som Rörelsen noga följer. Dessa är Alice A. Bailey, Benjamin Creme och David Spangler. Med denna metod, och med snedtolkningar, lyckas hon måla upp en mycket ful bild av rörelsen — den är satanistisk, antisemitisk, nazistisk och den kan väl tänka sig att utrota judar, kristna och muslimer!

Jag har endast läst litet av Spangler och Bailey och ingenting av Creme. Därför är det svårt att i detalj kommentera Constance Cumbeys beskrivning av deras läror. Att hon inte korrekt och fullständigt redogör för deras väsentliga innehåll är dock helt klart. Men det grundläggande felet hos henne är att hon hela tiden gör gällande att dessa tre har skapat New Age-rörelsens ideologiska fundament. Där hon borde skrivit "Bailey lär", skriver hon "New Age-rörelsen lär".

Ingen av de tre har någon domine-

rande betydelse för de tendenser i tiden som kan kallas New Age-rörelsen. Det kan nämnas att Mark Satin i sin förteckning över 250 bra New Age-böcker inte har med varken Bailey eller Creme — däremot fyra av Spanglers skrifter. Grönholm listar två av Baileys verk och fyra av Spanglers, men inget av Creme, bland drygt hundra.

New Age-rörelsen är inte underställd eller beroende av ledare på det sätt som Cumbey gör gällande. Bailey har en del sympatisörer och avhängare, Spangler också, men de är endast två personer bland flera hundra som är verksamma författare och inspiratörer inom "Rörelsen". De är inga auktoriteter som går i spetsen. New Age-rörelsen är dessutom inte *en* rörelse, utan *många* rörelser, idealismer och personer med vissa gemensamma drag. De flesta new ageare hämtar inspiration och visdom från andra källor än Bailey, Creme och Spangler. Dessa tre är blott små prickar i New Age-mosaiken, vilka Cumbey förstorar upp till dominerande gestalter som genomsyrar hela "Rörelsen".

Constance Cumbey har inte förstått heterogeniteten, bredden och omfattningen hos New Age-rörelsen. Som dess fiende tänker hon i termer av makt, manipulation av människor, hypnotisk påverkan och oskyldiga som dragits in i Rörelsen och noga följer i de starka ledarnas spår.

Benjamin Creme

Här är ett sammandrag av vad Cumbey skriver om ett framträdande av Benjamin Creme:

— 750–800 människor var närvarande i Detroit. Jag kände många av dem personligen sedan flera år. Där fanns allt ifrån personer i inflytelserik ställning till understödstagare. Detroit's New Age-elit hade mött upp i stort antal. Organisatörerna för The Plane-

Constance Cumbey, som gör anspråk på att vara en "pånyttfödd kristen", är en snävsynt fundamentalist som ser på världen utifrån en naiv dogmatisk teologi. I vissa New Age-fientliga kretsar betraktas hon som en auktoritet.

New Age-rörelsen antikrist anser bibelfundamentalist!

och dyrkar Gud och ett totalt utplånande av kristendomen!

Det stod i New Age-rörelsens (fast det var Benjamin Cremes) jätteannonser att Maitreya nu skulle komma. Men han har inte synts till. Detta oroar mig, skriver Cumbey, för det kan göra att många kristna känner en falsk säkerhet. Så, oväntat, står han där mitt ibland oss, den falske läraren, och lurar människorna att tro på honom i stället för på Jesus Kristus! Då gäller det att vara på sin vakt och inte låta sig duperas! Då är det fara på färde för alla judar, kristna och muslimer — om Maitreya och hans anhang får makten, då hotar deras förintelse, exempelvis genom atombomben.

Cumbey påstår att det är Alice Bailey som dragit uppriktlinjerna för New Age-rörelsen, och hon ger denna kvinna onda karaktärsdrag. Bland annat har hon, påstår Cumbey, hotat att atombomben kommer att kunna användas av den ockulta hierarkin mot styvsinta religiösa grupper som inte frivilligt avstår sin rätt att tala ut i politiska och religiösa frågor. Sådan är New Age-rörelsens verkliga syn på fredsfrågan, skriver hon — atombomben skall kunna användas mot upprockiska grupper.

Återigen rör det sig om snedtolkning av en författares tankar. *

Och, som sagt, Bailey är inte New Age, inte ens en riktigt betydande del av rörelsen. **

Cumbey tolkar konsekvent allt inom New Age till det sämsta. Det finns grupper som anser att jordens resurser bör fördelas så att alla människor har tillräckligt med föda, skydd och kläder. Detta tolkar Cumbey maximalt illvilligt. Hon menar att deras syfte med matdistributionssystemet är att vinna kontroll över världen! Hon hänvisar till Uppenbarelseboken där det profeteras att sedan antikrist tagit makten, kommer ingen att få köpa eller sälja som inte har vilddjurets märke, 666, i högra handen eller i pannan. Denna profetia stämmer exakt med vad New Age-rörelsen vill, skriver Cumbey triumferande, och tillägger: Jag förstod redan som barn att kristna människor måste motståtta sig en sådan ordning med varje uns av sin varsel!

Cumbeys bok är riktigt otäck. De goda tankarna inom New Age-rörelsen, som hon delvis tagit del av i böcker, lämnar henne helt oberörd! Allt det goda blir i hennes föreställning till opposition mot Gud och till djävulsdyr-

kan. Jag menar: En god människa reagerar positivt på goda tankar och impulser. Reagerar man negativt, då är man ingen god människa. New Age-tankarna kan ses som ett test på människornas inre kvalitet. Några, bland dem Constance Cumbey, har inte klarat testet.

Constance Cumbey kan synas var en psykologisk gåta. Intensivt, energiskt, målmedvetet och med lögnen ständigt i pennan ger hon på ett verbalt sofistikerat sätt en heltigenom osann bild av en av de finaste andliga och sociala rörelser världen har sett. Med en ondsint logik lurar hon på sina läsare lögnerna om en med fundamentalistisk kristendom konkurrerande rörelse. Hennes om-döme är helt satt ur spel.

Kan hennes tankar förklaras med att hon är psykiskt sjuk? Ja, utgår man från det, då blir hennes framställning mer begriplig. Ty just så kan väl en sjuk människa resonera: Intensivt och kategoriskt fastslås falska, generaliserande och överdrivna satser som sanningar. Inga nyanser, ingen känsla för att meningsmotståndare kan äga både hjärta och hjärna. En teori om sammansvärjning mot Gud och den kristna tron med syftet att föra djävulen till makten. Ledare som med hypnos och annan förslagenhet styr oskyldiga människor i fördärvet.

Cumbeys bok är en otrolig läsning. Sida upp och sida ner samma slags lögn och förvrängningar — inte ett gott ord om New Age-rörelsen, inte en gnutta förståelse eller verklig upplysning om vad den står för. ***

Men det är fullt möjligt att denna Constance Cumbey har ett inflytande! Hennes bok är en bästsäljare i USA. Säkert används den som källa av många fiender till New Age-rörelsen. Torbjörn Freij, som skrivit "New Age. De nygamla lögnerna från Eden" för en kristen läsekrets, har flitig anlitat Cumbey som källa. Det är hos henne han hämtat påståendena att New Age-rörelsen dyrkar djävulen, vill utrota judar, kristna och muslimer plus en del annat förtal. Uppgiften hos bland andra Freij att det finns paralleller mellan New Age och nazismen kommer från Cumbey.

Kanske är inte Constance Cumbey sjuk i ordets verkliga mening. Men i så fall är den fundamentalistiska bibelsyn hon har en andlig sjuk, ett slags propp eller en infarkt som blockerar tankar och känslor och har lett till det andliga livets sammanbrott och död.

Med den paranoia verklighetsbild

hon har, stödd på Bibeln, ser hon en världsomfattande sammansvärjning. New Age-folket finns överallt, i varje stor stad och i varje institution i världen. De finns i FN, i framstående vetenskapliga, juridiska och medicinska sällskap och även i amerikanska kongressen och regeringen. Dessa människor, som vill föra Lucifer till makten — även om de flesta inte är medvetna om Rörelsens verkliga karaktär — och verkar för en ny världsordning, talar öppet för österländska religioner och berättar för de kristna att de har mycket gemensamt med kärnan i de religionerna, berättar Cumbey med avsky. Vokabulären i dessa böcker inkluderar sådana ord som holistisk, rymdskeppet jorden, det globala samhället, transformation, paradigm, lineärt tänkande, ny vision, initiering, New Age m m.

Constance Cumbey ser dessa nya tankar som det i Skriften profeterade stora avfallet från tron. Detta avfall innebär att förnekelsen av Jesus som Kristus breder ut sig. Bakom avfallet står antikrist, och han har legioner av konspiratörer i sin tjänst. Den kristna världen har sovit. Men nu är det tid att slå larm och varna oskyldiga så att de kan lämna den falska rörelsen innan det är för sent!

*) K. E. Edris har hjälpt oss att hitta i Alice Baileys skrifter. Han påpekar: "Bailey försöker i sitt tankesystem omfatta det mesta. Liksom andra system med samma syfte är Baileys mycket svårt att överblicka. Hon uttalar sig om alla möjliga frågor, och för den som har en otillräcklig uppfattning om hennes verks helhet är det inte särskilt svårt att tolka det hon säger på olika sätt, exempelvis så att det passar egna syften."

Constance Cumbey har som kristen fundamentalist och kritiker av New Age stannat för de minst tilltalande tolkningarna.

Hade Alice Bailey verkligen nazistiska tankar så som Cumbey påstår? Nej, hon såg nazismen som ond och Hitler som besatt av svarta krafter. Axelmakternas ledare beskrev hon som "gudlösa män" och såg andra världskriget som en kraftmätning mellan det svarta och det vita brödrskapet. Hon skrev med avsky om de nazistiska herrefolksidéerna. Om detta kan man läsa i hennes bok "Externalization of the Hierarchy", exempelvis sidorna 187—193, 230—236, 257—258 och 474—476.

Begreppet arier använde Bailey på ett helt annat sätt än nazisterna. Arier var för henne människor med högt utvecklat medvetande, och sådana kunde finnas inom vilket folk och vilken ras som helst. Se hennes

Alice A. Bailey (målning).

bok "The Rays and the Initiations", sidorna 593—594!

Om atombomben menade Alice Bailey att den skulle kontrolleras av de goda krafterna för att hålla de onda krafterna i schack, de krafter som hotar freden och rättvisan på jorden. Atombomben tillhör Förenta Nationerna, ansåg hon, och den skulle kunna användas, men förhoppningsvis endast som hot, om onda makter hotade mänskligheten. Hon skrev att det inte spelade någon roll om hotet kom från någon nation eller grupp av nationer eller från politiska grupper eller mäktiga religiösa organisationer, såsom den romerskkatolska kyrkan. — Förenta Nationerna skulle, ansåg hon, skydda atomkraften mot missbruk, så att den enbart skulle användas till mänsklighetens bästa. Se Externalization of the Hierarchy", sidan 548!

**) Alice Bailey nämner begreppet New Age första gången i *From Intellect to Intuition* (1932). Hon definierar det inte närmare, men säger att i den nya tidsåldern skall öst och väst förenas — eller åtminstone rekommenderar hon det. Begreppet Vattumannens tidsålder nämner hon första gången i *En avhandling om vit magi* (1934), där hon förutsäger hur New Age-arbetet kommer att gå till. Hon berättar att det här och där kommer att bildas små grupper, vars medlemmar är mottagliga för "den nya tonen". Grupperna växer fram, när en människa här och en annan där väcks till insikt om den nya visionen eller inkarnerar för att inta sin plats i arbetet med att införa den nya tiden.

Dessa nya grupper, skriver Bailey, kommer inte att vara separatistiska. I dem kommer det inte att finnas personliga ambitioner eller gruppambitioner. I stället kom-

mer de att inse sin enhet med allt som existerar, och de kommer att för världen framstå som förebilder i rent leverne, i konstruktivt byggande och skapande aktivitet.

Medlemmarnas attityd kommer i början att kunna beskrivas med orden vänlighet och vilja till samarbete. De är inte intresserade av dogmer, och de bekänner sig inte till förlegade trossystem. De kritiserar inte, utan inför falskhet, orenhet och svaghet visar de kärleksfull hjälpsamhet.

Så småningom kommer dessa grupper att lära känna varandra och träffas på bestämda tider och platser. De kommer till dessa gemensamma konferenser utan någon önskan att påverka varandra och utan tanke på vem som har flest anhängare. De har ingen dogmatisk undervisning. De kommer att träffas enbart för att diskutera olika sätt att hjälpa världen. Dessa grupper kommer att vara upptagna av tjänande, och de spiller inte tid på oväsentligheter. De behov och möjligheter som finns i världen och den snabba utvecklingen av mänsklighetens medvetande och dess invigning i de andliga verkligheterna kommer att så ta deras uppmärksamhet i anspråk att de inte kommer att ha något intresse för arrangemang på det rent fysiska planet. De kommer inte heller att lägga någon tonvikt på personlig utveckling. De kommer att vara väl medvetna om att tjänande och meditation kommer att främja deras egen utveckling. De är inte inriktade på sig själva och sina egna goda egenskaper.

Men senare kan det framträda vissa esoteriska grupper och skolor för utveckling med syfte att snabbare utrusta dessa människor för världstjänande. I dessa skolor kommer meditationsmetoder, intensifiering av vibrationer, förståelse av universums lagar samt den rätta användningen av färger och ljud att läras ut. Men allt kommer att vara underordnat tjänandets idé och mänsklighetens förädling.

Det som måste vara i centrum för lärjungarnas uppmärksamhet är världens enhet, broderskap, ökningen av människors telepatiska samspel med varandra, och eliminerandet av sådant som skiljer människor från varandra.

Det som hindrar människor att ansluta sig till dessa nya grupper är sådant som otränat sinne och svagt intellekt, känsla av avskildhet, av att stå vid sidan av andra människor och vara förmer än de, anslutning till en troslära som framkallar exklusivitet och utestängning individen från gemenskap med andra, stolthet och personliga ambitioner.

Bailey skriver också att tidigt i nästa sekel kommer en invigd att framträda och föra undervisningen vidare. Resten av detta sekel måste användas för att återupprätta människolivets helighet, nydana formerna för mänskligt liv, bygga upp en ny civilisation på den gamlas grundvalar, reorganisera världens tänkande och politik och fördela världens resurser i enlighet med den gudomliga planen.

Alla böcker som Bailey säger sig ha utarbetat i samarbete med Tibetanen inleds med bl a följande ord:

"De böcker, som jag skrivit, sänds ut utan anspråk på att bli accepterade. De är kanske eller kanske inte korrekta, sanna och användbara. Det är ni som skall avgöra om de är sanna genom praktisk tillämpning och genom att använda er intuition. (---) Om den förmedlade undervisningen framkallar ett gensvar i det upplysta sinnet hos den som arbetar i världen, och åstadkommer att hans intuition plötsligt bryter fram, då skall han acceptera undervisningen, men inte annars. Om utsagorna kan bekräftas eller bedömas vara sanna utifrån analogilagen, då är allt gott och väl. Men är det inte så, skall den studerande ej acceptera vad som sägs."

Noterna * och ** bygger helt på informationer från K. E. Edris.

*** Det skall sägas att Cumbeys bok har ett appendix, där det korrekt redogörs för en del New Age-grupper tankegångar, med deras egna ord. Där kan den objektivt inställde läsaren se att det rör sig om fina tankar. Atmosfären i denna del av boken — över vilken Constance Cumbey inte lagt sin förödande hand — skiljer sig som ljus skiljer sig från mörker från huvudparten av boken.

SM

VEM ÄR JAG?

VAD ÄR MENINGEN MED LIVET?

Detta diskuterar vi med utgångspunkt från AMBRES förmedling. Ring eller skriv efter kursprogram!

VÄSTERBOA GÄSTHEM

P1 7612, 685 00 Torsby
Tel. 0560-330 54

FINN DIN RÄTTA PARTNER

VI HJÄLPER DIG ATT HITTA DIN "RÄTTA"
LIVSKAMRAT GENOM ATT JÄMFÖRA DITT
FÖDELSEHOROSKOP MED ANDRAS OCH
PLOCKA UT DE SOM PASSAR DIG.

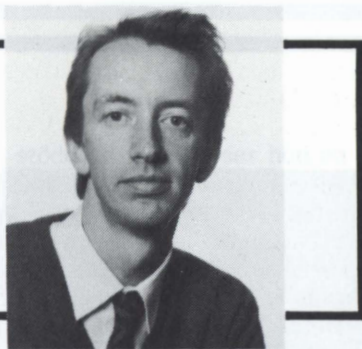
SÄND IN NAMN ADRESS SAMT
SVARSPORTO SÅ FÅR DU
GRATIS ALL ÖVRIG
INFORMATION.
DISKRET
AVS.

SKANDINAVISKA
ASTRO TRÄFFEN

Box 50 740 50 ALUNDA
tel: 0174-10950

Håkan Blomqvist

På UFO-fronten

När "Flygande tefat har landat" av Desmond Leslie och George Adamski kom upp på bokhandelsdiskarna i september 1953 skapade den en världssensation. Chefredaktören för den engelska UFO-tidskriften Flying Saucer Review kallade den "boken som var dynamit". På några få år växte det upp en internationell rörelse kring den kontroversielle polsk-amerikanen George Adamski.

För de flesta seriösa UFO-forskare idag fungerar namnet Adamski som ett rött skynke. Skojare, charlatan, mytoman är ord som omedelbart dyker upp i konversationen. Ingen sansad och seriös ufolog kan naturligtvis svälja historier om resor i flygandetefat med undersköna venusianer!? Må så vara.

Men den negativa bedömningen visar sig genomgående vara grundad på ringa eller ingen faktakunskap. De har helt enkelt inte undersökt saken.

UFO-rörelsen som växte upp på 1950-talet delade sig tämligen snabbt i två läger, båda lika fanatiska. Den ena sidan, de "seriösa", företrädde av vetenskapligt inriktade organisationer som APRO och NICAP i USA. De accepterade endast observationer av farkoster och ville över huvud taget inte höra talas om kontaktpersoner eller deras budskap.

Den andra falangen, kulterna, svalde kontaktpersonernas påståenden med hull och hår. Närmast religiösa grupper växte upp i mängder, speciellt på USAs västkust. Gabriel

Green blev det samlande namnet för denna riktning. Han ställde till och med upp som presidentkandidat i USA 1960 på "rymdmänniskornas ekonomiska program" med sin slogan "Abe in 1860 — Gabe in 1960". Med sina ofta absurda påståenden drog den religiösa tefatsfalangen ett löjets skimmer över UFO-rörelsen.

1970- och 80-talets UFO-forskare utmärker sig av en större balans och öppenhet. Idag inser man att alla fasetter av UFO-problematiken måste undersökas och dokumenteras, även kontaktpersoner. Denna nya trend har fört med sig ett förnyat intresse och även i viss mån förändrad syn på "charlatanen" George Adamski. Jag har under många år väntat på en kritisk, väldokumenterad biografi över Adamski av någon som bemödat sig att granska alla fakta i målet.

"George Adamski — The Untold Story" (1) av Lou Zinsstag och Timothy Good får anses motsvara förväntningarna. Det är den första egentliga biografien om man bortser från Gray Barkers "Book of Adamski" (2). Lou Zinsstag var Adamskis schweiziska representant till en bit in på 60-talet, när hon hoppade av samarbetet. Timothy Good är en fristående UFO-forskare, tillika professionell violinist.

Bokens första del består av Lou Zinsstags mera personligt hållna memoarer. Tiden som IGAP-representant (3), möten och upplevelser med Adamski, tvivlen, kontroverserna och det slutliga avhoppet. Andra delen, skriven av Timothy Good, är en grundlig undersökning av Adamskis alla påståenden, med bevisen för och emot.

Han har ägnat årtal åt att resa runt och intervjua alla vittnen och personer som på något sätt haft samröre med Adamski. Good drar slutsatsen att det finns betydligt mer av verklighet bakom "myten Adamski" än vad de flesta UFO-forskare anar. Helt klart är att någon grupp med en avancerad teknologi kontaktade Adamski i början på 50-talet, men det var inte nödvändigtvis rymdmänniskor.

Talet om undersköna venusianer renderade Adamski massor av hån och

kritik. Likaså hans påstående att det finns skogar och djur på månens baksida. Men frågan är vem som lurat vem? De senaste årens UFO-forskning har visat att UFO-kontakter verkligen förekommer, men att det ofta är humanoiderna själva som ljuger. Kanske handlade Adamski, naiv som han var, bara i god tro och förmedlade vad "rymdmänniskorna" berättade?

Det står helt klart, anser Timothy Good, att Adamski kontaktades av en grupp som har flygande tefat och som påstod sig komma från Venus, Mars, Saturnus etc. Det finns alltför många vittnen till hans kontakter för att man skall kunna avfärda hans påståenden. Men en möjlighet är att humanoiderna tillhör en okänd grupp/civilisation på jorden, eftersom de finns ibland oss och ser ut i stort sett som vi.

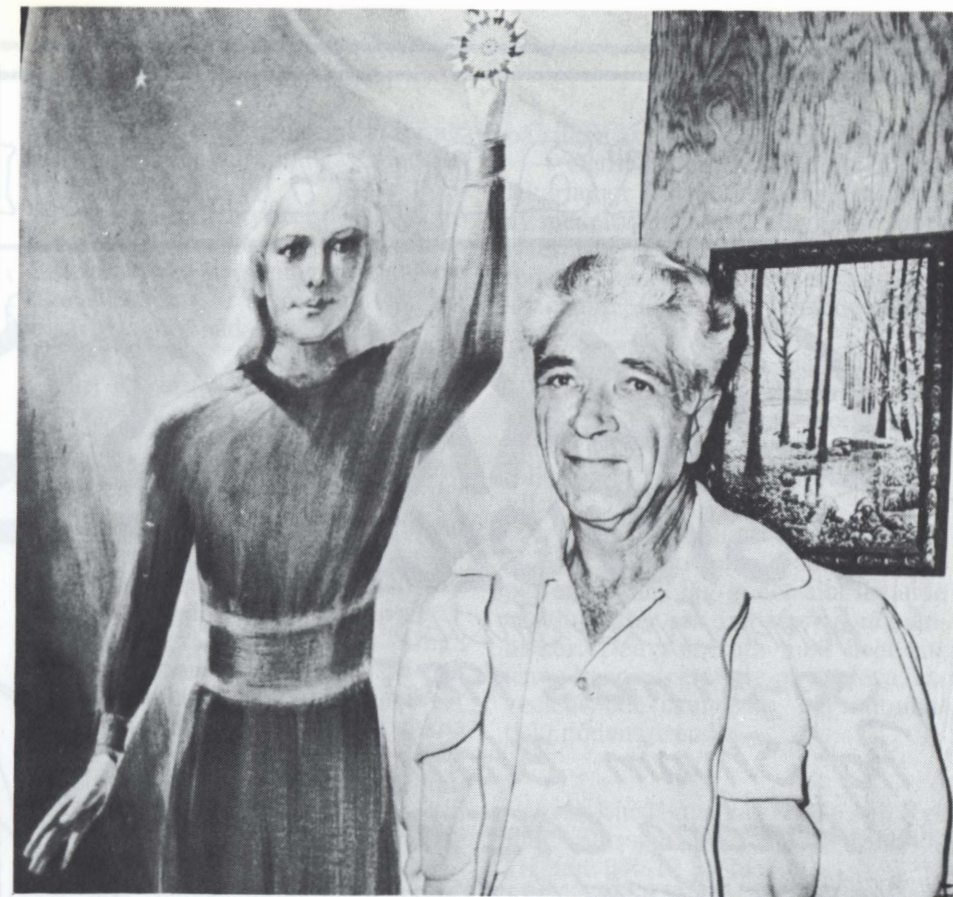
Timothy Good diskuterade denna teori 1978 med en annan mycket känd amerikansk kontaktperson, Howard Menger. Mengers upplevelser är i stort sett identiska med Adamskis, men även han anser idag att de individer som kontaktade honom på 50-talet tillhör en "högre civilisation på jorden" (4). Detskulleförklara den nästan paranoida föreställningen att rymdmänniskorna har femtekolonnare i våra samhällen.

1949 skrev Adamski en science fiction-bok "Pioneers of Space: A trip to the Moon, Mars and Venus". Vissa avsnitt i denna roman är slående lika delar i "Ombord på rymdskepp", något som framför allt den framlidne amerikanske publicisten och ufologen Ray Palmer tog som bevis för att Adamski bara slog mynt av sina egna fantasier.

Boken spökskrevs av Lucy McGinnis, som under flera år var Adamskis sekreterare och också vittne till den första kontakten i Kalifornienöknen 1952. Timothy Good frågade henne om de märkliga likheterna mellan böckerna: "Det är något jag ofta undrat över. Den första boken var definitivt en roman... Kanske låg det mer bakom, jag vet inte. Det oroade mig aldrig så mycket att jag gjorde någon affär av det. Men jag kunde ha gjort en affär av det, om jag inte sett de där farkosterna." (5) Även för de närmaste medarbetarna förblev Adamski en gåta. "Mitt inre är en kyrkogård av hemligheter" (6), sa han en gång till Lou Zinsstag.

De kanske intressantaste uppgifterna kommer från flygingenjören Carol Honey, anställd vid Hughes Aircraft Company. Han var under sju år Adamskis medarbetare, men bröt samarbetet 1963.

Honey säger: "Det är ett absolut säkert faktum att Adamskis ursprungliga kontakt i öknen ägde rum och att han var med om åtminstone två resor i rymdfarkost. Mina bevis kommer från olika källor, av vilka ingen har förbindelse med Adamski. Det är ett

Adamski vid målning av skön venusian.

faktum att dessa två resor är kända av underrättelsetjänsten i flera olika stater." (7)

Men från och med 1960 hände något med Adamski som på många sätt förändrade hans lära och personlighet. Han påstod att en ny grupp rymdfolk ersatt den han arbetat med tidigare. "... vilka deras idéer är och varför de gör som de gör, har jag inte blivit informerad om, men kommer att bli förr eller senare", skrev han i en artikel i oktober 1962.

Tidigare hade Adamski alltid framhållit att rymdmänniskorna var fysiska varelser precis som vi och att deras rymdskepp representerade en högre teknologi. Han var mycket kritisk mot de psykiska kontaktbudskapen från spiritistiska grupper och intygade att de verkliga rymdmänniskorna sällan eller aldrig använde sådana metoder.

Men från och med 1960 gled Adamski själv, mer och mer, över i det spiritistiska facket. Carol Honey och flera andra vittnen var närvarande när Adamski gick i trans och Orthon från Venus talade med hjälp av hans stämband.

Den nya inriktningen, inklusive en del uppenbara bedrägerier, skapade kaos i Adamskirörelsen. Flera av de trognaste medarbetarna och anhängarna drog sig ur, bl a Lou Zinsstag och Carol Honey. Man framförde flera teorier om vilka den nya gruppen rymdfolk egentligen var. Några föreslog negativa rymdmänniskor, medan Lou Zinsstag misstänkte att det kunde röra sig om en underrättelseorganisation som försökte misskreditera Adamski.

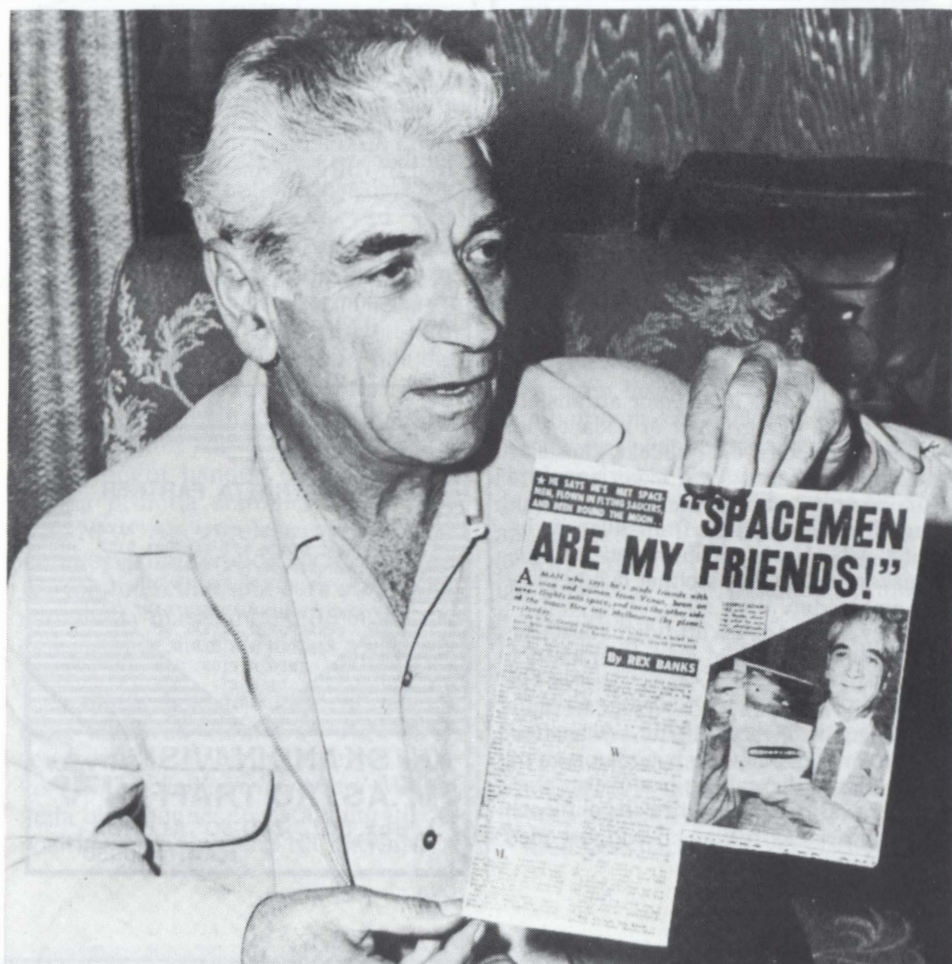
Men den mest bestickande teorin kommer från Carol Honey. Han är expert på hypnos och tränar läkare och psykologer att använda hypnos i sin praktik. Honey menar att Adamski till slut blev offer för "falska rymdmänniskor" och "psykiska krafter". Denna teori ligger nära till hands, speciellt med tanke på de senaste årens avslöjanden av underrättelseorganisationernas användning av droger och hypnos (8).

Adamski avled av en hjärtattack under en föredragsturné i Maryland, USA, den 23 april 1965. Många obesvarade frågor återstår. Men boken "George Adamski — The Untold Story" visar med enastående skärpa att kontaktpersoner kan vara ett synnerligen fascinerande ämne för vidare studier.

Noter

1. Ceti Publications, Beckenham, Kent, England, 1983.
2. Gray Barker's book of Adamski. Saucerian Books, 1967.
3. IGAP = International Get Acquainted Program. Organisation startad av George Adamski 1958.
4. Privat korrespondens. Timothy Good 27 febr. 1984.
5. George Adamski — The untold story, s. 193.
6. Ibid. s. 196.
7. Ibid. s. 81.
8. Set ex Walter Bowart, Operation mind control. Dell Publ. Co., 1978.

TEXT: HÅKAN BLOMQVIST.
FOTO: AFU.

George Adamski med en tidningsartikel om sina möten med rymdmänniskor.

Sökarguiden

CHAKRA PSYCHOLOGY

HUMAN ENERGY STUDIES

30-31 mars 1985 med

Prof Shyam Bhatnagar
Föreläsning CAFE PAN 28/3 kl. 19.00

Mullingtorps Kursgård, Bengt Stern

610 24 Vikbolandet

Anmälning: Elisabet Backman, Bastugatan 17, 2tr
& Information: 117 25 Stockholm 08-714 9481 (09-1000)

Kärlek och **Sex** med energi kl. 19.00
Föreläsning av Johan Wretling 21/2-85
(Stora Salen, Café Pan, Götgatan 11)
Att. nobelpristinnare!

Sir George Trevelyan

TORSDAG 21/3

CAFE PAN

HOLISTIC THINKING

kl. 10.00 Föreläsning på kvällen

Ös ur skattkistan

Edgar 21 februari

Vattumännens
Bokhandel

Dotninggatan 83

REA

**SOV GOTT UTAN
MEDICINER**

Conny Nyberg, känd
avslappningsexpert visar hur du gör
21/3 och 28/3 kl. 19.30
ABF, kafesalen
(obs! Föreläsning) Sveavägen 41

SÖKARGUIDEN
Box 45305
104 30 Stockholm

Ljuslågan

Ljuslågan heter ett holistiskt center i Malmö. Det står i en esoterisk andlig tradition, som representerar "en för det stora flertalet människor dold visdom av hög ålder".

— Esoterikerna har genom tidsåldrarna förvaltat essentiell visdom för att trygga människokulturens kontinuitet. Speciellt under tider av fara och dekadens har det varit viktigt att vital kunskap inte gått förlorad.

Det säger Karl Ryberg, som driver Ljuslågan tillsammans med Anders Wallin. Centret är fristående från alla organiserade rörelser, men verksam inom ramen för Nya Tidsålderns värderingar.

Ljuslågan ser människan som en odelbar helhet av kropp, själ, psyke, tanke, känsla och vilja, och Ljuslågan vill, i sin läkeverksamhet, behandla människan som en helhet, där de olika delarna samverkar. Man anser också att människan ingår i naturens större helhet, där alla delar påverkar och ingår i varandra.

Karl Ryberg, som Sökaren haft ett samtal med, är psykolog, 35 år gammal. Han arbetar också med psykoterapi och som arkitekt och uppfinnare. Han är intresserad av att aktivera de kreativa sidorna hos moderna människor.

— Det finns en oerhörd kapacitet inbyggd i var och en av oss, säger han. Men det är alltför sällan vi ser den blomma ut.

— Jag är intresserad av människor med idéer, med framtidsvisioner, människor som man kan samarbeta med för att förändra samhället och på lång sikt förändra världen. Se hur världen ser ut idag! Vi har inte lång tid på oss att ändra den, innan vi har förgiftat eller bombat ihjäl oss själva. Kreativa alternativ till nutidens levnadssätt måste komma snart, innan det är för sent. Därför har vi på Ljuslågan intresse för aktiva människor med realistiska, positiva idéer för människornas och världens förbättring. Vi arbetar bland an-

nat med olika träningsprogram för att stimulera till en verklighetssinnad aktivitet.

— Jag är själv mycket praktiskt inriktad, säger Karl Ryberg. Det finns en del romantiska strömningar inom New Age, vilka inte är så produktiva. Jag vill arbeta med sådant som ger synliga resultat.

Karl Ryberg håller på med utbildning och idéer. Han är också uppfinnare och ritar som arkitekt nödbostäder för u-länderna. Och han har kurser för ungdom.

— Det finns en desperation bland ungdomen idag, säger han, den ungdom som kommer att skapa världen imorgon. Ungdomen måste få livskraftiga visioner att arbeta med. Unga människor har ofta ett heroiskt och äventyrslystet temperament, som är en oerhörd tillgång. De flesta vuxna däremot saknar idag ett verkligt livshopp, och denna defaultism överförs naturligtvis till nästa generation.

Karl Ryberg håller föreläsning, kurser och seminarier om meditation, healing, diet, makrobiotik, folkmedicin, alternativ teknologi, modern fysik och andra New Age-ämnen. Han har varit mycket i utlandet — Indien, Australien, Afghanistan — och bland annat studerat healing på holistiska centra: College of Psychotherapeutics utanför London och Waymark Center söder om Dublin. Han har också självutbildat sig.

Ljuslågan har regelbundna program i lokalerna på Slussgatan 7 i Malmö. Man undervisar om bl a healing, drömtydning enligt dr Ullmans metod, esoterisk astrologi, superlearning enligt dr Lozanovs metod, konsten att läsa i händer (kiromanti), balansering av kroppsenergierna, medvetandeutveckling uppbyggd kring meditation, yoga och teosofi, C. G. Jungs bruk av ockulta och arketypiska symboler, auran betydelse och behovet av glädje.

En del av det här tycks konstigt, även för Sökarens redaktör. Kiroman-tin till exempel, kan man verkligen tro på den?

— Det är egentligen inte så mycket en fråga om att tro, svarar Karl Ryberg. Mångtusenårig erfarenhet har visat att olika former av divination kan vara till stor hjälp när det gäller att fatta viktiga beslut. För att pejla och diagnostisera situationer eller människor väljer man helt enkelt speciella verktyg — ofta okända för en bredare allmänhet.

Ljuslågan driver också ett färgterapeutiskt center, som tar emot patienter. Man behandlar auran och chakrasystemet, ja, hela kroppen, med regnbågslika färger av olika våglängd. Olika delar av kroppen behandlas med färger i olika kombinationer beroende

på vilken åkomma man vill påverka.

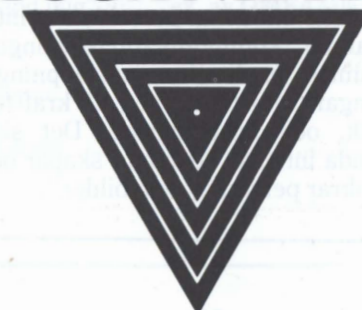
— Detta system var känt av Tibets läkarlamor och utnyttjades dessutom av medeltidens katedralbyggare, upp-lyser Karl Ryberg. De lysande glasfönstren konstruerades med djup kunskap om färgernas läkande egen-skaper.

Dessutom har man på Ljuslågan dietsystem och moraliska tumregler i terapeutiskt syfte, eftersom sjukdomar och livsmoraliska störningar följer vissa lagar som man bör känna till.

— Ytterst handlar det om frihet, glädje och tacksamhet gentemot skapelsen. Denna lag gäller alla levande väsen: växter och djur såväl som människor. Den som inte med hela sitt sinne koncentrerar sig på att leva, utvecklas och samverka, går automa-tiskt dödens ärenden.

Adress: Ljuslågan, c/o Wallin och Ryberg, Slussgatan 7, 211 30 Malmö.
Telefon: 040-12 38 44.

UPPLEV YOGA NIDRA

en total upplevelse
en total avslappning
som rör och väcker
alla delar av ditt väsen

NYTT KASSETTEBAND AV
SWAMI JANAKANANDA

Till musik av Roop Verma och ljud från moder jord. Extra lång speltid. Med 18 sidors häfte om Yoga Nidra tekniken.

Ja tack, jag önskar ____ stk. Yoga Nidra kassetteband tillsänt.
Pris: 90,- + postförskott.

NAMN _____

ADRESS _____

Skicka kuponen till:

**SKANDINAVISK YOGA
OCH MEDITATIONSSKOLA**
Kursgården 340-13 Hamneda
Tel (0372) 55063
Sveavägen 108 - 11350 Stockholm
Tel (08) 321218

Mullingstorps kursgård

Mullingstorps kursgård ligger i skärgården cirka fem mil öster om Norrköping. Kurslokalerna är nybyggda och speciellt inredda för medvetenhetsträning.

På Mullingstorp ges bland annat en kurs i självkännedom med målet att individen skall kunna leva på existensmaximum. Den vänder sig till personer i ledande befattning, personer som arbetar med utbildnings- och personalfrågor samt sjukvårdspersonal, men också till var och som vill växa till hälsa och andlig mognad.

— För att vi människor skall må bra och kunna utnyttja våra inneboende resurser måste vi bli vän med oss själva och acceptera alla sidor av vår personlighet, säger dr Bengt Stern, som leder kursen. Vi måste finna livet meningsfullt, ha ett gott förhållande till våra medmänniskor och trivas med vårt arbete. En sådan inre harmoni nås bl a genom ökad självkännedom och genom att vi bejakar våra tankar och känslor.

Kursen omfattar utvecklande individtal, kommunikationsövningar, dynamisk meditation, avslappningsövningar, rebirthing, bl a till kraftfull musik, och livsplanering. Det sistnämnda innebär att man "skapar och förankrar personliga målbilder".

På Mullingstorps kursgård arbetar man också med organisationsutveckling. Denna aktivitet vänder sig till naturligt samarbetande grupper såsom styrelser, ledningsgrupper, avdelningar och projektgrupper. Syftet är att deltagarna skall lära sig att skapa ett klimat i organisationen som tillåter var och en att frigöra sina resurser och förverkliga en gemensam, inspirerande målbild.

Bakom kursgården står Bengt Stern. Han samarbetar med Bengt Gustavsson, KRESAM, tidigare utbildningschef i Uddeholm AB, Lars Lagerstedt och Elisabet Backman. Bengt Stern var tidigare praktiserande läkare. Han har studerat psykosomatisk medicin samt humanistisk och transpersonell psykologi i Europa, USA och Indien. Numera arbetar han som kursledare och föreläsare i ämnet självkännedom och tillämpar sina kunskaper och erfarenheter bl a inom företag och organisationer.

Bengt Stern berättar om den stora musikanläggning som kursgården har:

— Deltagarna rebirthingar till bl a rekviem av Mozart, Verdi och Berlioz. De får härigenom ofta mycket starka upplevelser av sin egen fysiska död, och detta är, som jag ser det, det terapeutiska slutmålet. Vad finns mera att vara rädd för, när man upptäcker att medvetenheten inte upphör i och med att man dör fysiskt? Ängest, skuld, förlamande ilska, förbittring, besvikelse, tvångs- och skräckkänslor är enligt min uppfattning inget annat än dödsångest i olika former.

Bengt har för övrigt skrivit en bok om betydelsen av medvetenhet både hos människan och hos organisationen. Boken har arbetstiteln "Punkt och Ny Mening" och beräknas utkomma under våren.

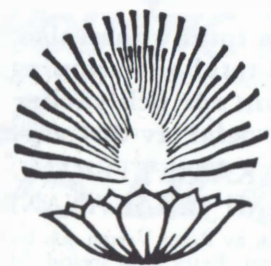
Adress: Mullingstorps kursgård, 610 24 Vikbolandet. Telefon: 0125-130 90.

Bengt Stern.

Lars Gyllensten säger i en (oredigerad) intervju i tidskriften *Insikt och Handling* nr 1, årgång 2, bland annat:

"Vi kan inte nöja oss med en livsuppfattning eller en världsbild, där vi är helt hänvisade till sådant som kan bevisas med den ena eller andra filosofiska eller vetenskapliga formuleringen. Vi kan inte nöja oss med att betrakta oss som aggregat av molekyler. En sån syn, en naiv materialistisk syn, t ex — om man nu tror att det skulle vara en vetenskaplig, rationell syn — är alldeles otillräcklig. Vi är tvungna att handla och leva på en mängd olika sätt, där det där inte ger några anvisningar om, hur vi skall bära oss åt. Vanliga mänskliga förhållanden kan inte återföras till såna där formuler. Menar man, att *detta* skulle vara en rationell, vetenskaplig syn, så vill jag bestrida det. Det är otillräckligt. Vi behöver flera olika tänkesätt, vi behöver flera olika referenssystem, vi behöver flera olika språk, i ordets vidsträckt mening, när vi skall orientera oss i världen."

Vill du bredda och fördjupa din livsåskådning

Vill du börja förstå mer av ditt eget väsen

Kom och se på våra böcker:

esoterisk kunskap om universum och människan, om reinkarnation och karma, om livsinriktning i harmoni med livets lagar, om meditation och yoga.

Teosofi, hinduism, buddhism, zen, tao, J. Krishnamurti.

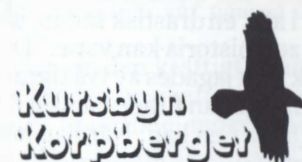
Kom in och titta och diskutera. Begär svensk och engelsk katalog. Låga priser. Vi skickar också provnummer av tidskriften *Teosofi* i Norden.

Teosofiska Bokhandeln Studio
Karlavägen 44, 114 49 Stockholm
Tel. 08-61 68 83 (med telefonsvarare).

Samverkangruppen

Samverkangruppen, som håller till i Kursbyn Korpberget fyra mil norr om Härnösand, arbetar med kommunikations- och samsarbetsfrågor samt med personlig utveckling/förändring. De erbjuder sina tjänster åt företag och institutioner som konsulter, och åt enskilda. De har också egna kurser på sin kursgård.

Kursbyn Korpberget består av sex stora hus på Svanö i Ångermanälven. Husen är f d arbetarbostäder som är fullständigt ombyggda enligt ekologiska principer med värmepump, multum, fläktspis och infiltrationsanläggning. Sex vuxna personer äger och driver Kursbyn Korpberget och försörjer sig därav: Torbjörn Fjellström och Robert Seton är psykologer och fungerar som kursledare, Helena Fjellström och Jenny Seton är vårdinnor, Finn Balle har hand om köket, som är helt vegetariskt, och Elsa Bernhardt är administratör. Dessutom finns ett dusin barn, en hund, en häst samt ett okänt antal katter.

Samverkangruppens kommunikationsutbildning vänder sig till alla som har med människor att göra, såsom vårdpersonal, servicefolk, försäljare, lärare och socialarbetare (steg ett), konsulter, terapeuter, läkare och kuratorer (steg två) samt utbildare (steg tre).

— Grunden för verklig kommunikation och samverkan är *kontakt*, säger man. Och det är inte alltid så lätt att ta kontakt, även om man vill. Därtill behövs träning. Kontaktskapande bygger på i stort sett två saker, nämligen uppmärksamhet och bemötande. Uppmärksamhet handlar om att samla in information om den man vill ta kontakt med och att sedan anpassa sitt beteende därefter.

— Hela vår verksamhet grundar sig i en öppen, andlig hållning i enlighet med "tredje vägen", upplyser Robert Seton.

"Tredje vägen" är Alvin Tofflers tankar om de förändringar som sveper fram över världen nu och grundas på syntes, förnybara energikällor, miljövänliga produktionsmetoder och samarbete med naturen.

Samverkangruppen har också något

som kallas retreat, vilket innebär att friska människor som sparat ur i tillvaron kan komma dit och bo där i två månader med ett speciellt program, vars syfte är att de skall komma in på rätt spår igen — "de tar reda på vad de vill och kan, och när de går ut ur reteaten, känner de sig rätt så fräscha".

En retreatare berättar:

— För mig var det omöjligt att komma till rätta med de psykiska problemen jag levde med i en omgivning och en tillvaro som i sig var orsaker till problemen. Jag fungerade med hjälp av konstgjord andning i form av psyko-farmaka och periodvisa ständigt återkommande sjukskrivningar. För att undvika en total kollaps var det nödvändigt att bryta helt med vardagstillvaron och den omöjliga sociala situationen. Reteaten gav möjlighet till detta, och den gav tillfälle att komma tillräckligt långt bort från krissituation och kristillvaro för att ge den distans till problemen som var nödvändig för ett tillfrisknande. Den gav mig möjlighet att 'varva ned' i en giftfri miljö med närhet till skog och mark på avstånd från hets, jäkt, stress, karriär och krav. Den visade ett alternativt sätt att leva och gav hjälp och impulser till att hitta egna alternativ.

Det kan nämnas också att Kursbyn Korpberget, som kan ta emot ett 30-tal gäster i helpension, ger möjlighet för

även andra kursledare att förlägga sin undervisning dit.

Adress: Samverkangruppen, Korpberget, 870 40 Lundevarv. Telefon: 0612-308 37.

FÅ DERES HOROSKOP

stillet og tilsendt for 60 svenske kr. Send fødselsdato, klokkeslet og fødested til

Peter Sørensen

Solgården 18 DK-3250 GILLELEJE
Danmark

OMFAMNAD

ny diktsamling av
Eva Jagrell. Kan
best. direkt från
Eva Jagrell, Ving-
esgatan 6, 312 00
Laholm.

Sänd mig. . . . ex. av OMFAMNAD
å 35:- + porto.

Namn

Adress

International Pilgrimage

There is a spiritual pilgrimage being planned from Aug 1 through Sept. 8 1985 on the west coast of the U.S.A. This will include eight days of studying with the American Indian Medicine man Richard Deertrack and many other spiritual adventures.

PEGGY BYLAN BURKAN who is wellknown for her books and workshops both in Sweden and in the U.S.A. will lead this workshop. Last years pilgrimage was such a success and brought about such deep levels of healing and growth that we are very happy to be able to offer it again.

For more information contact:
Victoria Cassel, Spårfinnargränd 9
124 42 Bandhagen, tel arb 08/10 69 15
hem 47 89 84
Tiiu Serenander, Trädgårdsvägen 40 A
181 62 Lidingö, tel arb 08/44 09 10
hem 766 36 64

Internationell jury

Pristagarna utses av en internationell jury, som 1984 bestod av ambassadör James George, Kanada, medlem av Palmekommissionen för nedrustning, Sven Hamrell, Sverige, direktör för Dag Hammarskjöld Stiftelsen, Thor Heyerdahl, Norge, Joshua Mailman, USA, ordförande för Threshold Stiftelsen, Azad Shivdasani, Indien, kurator för Resource Group Stiftelsen, Ponna Wignaraja, Sri Lanka, generalsekreterare för Society for International Development, Orlando Fals Borda, Kolumbia, Birgitta Hambræus, Sverige, riksdagsledamot (c) samt Michaela Walsh, president för Women's World Banking.

Birgitta Hambræus berättar i tidningen Impuls, nr 11, 1984:

— Vem som helst kan föreslå pristagare. 1984 fanns cirka 90 personer och organisationer på förslag, när valkommittén samlades i London för att utse 1984 års pristagare. Vi kom från olika länder och kulturkretsar, låt vara att vi alla förstod engelska. Efter en dags samvaro runt ett sammanträdesbord och en natt då vi sovit på saken, kunde vi enas i stor glädje att utse fyra kvinnor, inte därför att vi letat speciellt efter kvinnor, utan därför att dessa hade de allra mest värdefulla projekten. Våra urvalskriterier var bland annat att projektet skulle vara allmängiltigt, värdefullt och möjligt att upprepa på andra håll, att det skulle vara angeläget och brådskande, och att det skulle vara en viss balans geografiskt, språkligt, kulturellt etc.

— Många av förslagen kom från USA och Indien. Därför började Jakob med att be oss välja ett från vardera landet, vilket krympte listan betydligt. Vi var ju överens om att man inte borde välja två från samma land om det inte var något alldeles exceptionellt. Var och en i kommittén talade för dem han/hon ansåg borde väljas. Vi lyssnade på varandra.

— Dagen därpå hade en av oss fått ny information om en av dem som fallit bort i urvalsprocessen tidigare. Vi var inte mer fastlåsta än att vi godtog att denna fördes upp på listan igen. Nu lade vi våra röster för de tre som skulle få prispengar och den som skulle få hederspriset. Därefter sökte vi motivera varför och tog ännu en röstningsomgång, tills vi till slut enades om dem som skulle bli valda.

SM

Louise sa att det faktiskt finns de som hävdar att det går att fastslå hur lång tid det i allmänhet tar för en tanke att få en fysisk effekt: nio månader!

För att illustrera hur olika associationer till en obehaglig, eller traumatisk, upplevelse blir som knappar man trycker på och som utlöser hela det komplex som vi skaffade oss vid den första upplevelsen, tog Louise en liknelse med ett djur som blir skadskjutet. Senare reagerar det med samma skräck, så snart det upplever något som påminner om någonting vid det olyckliga tillfället. Det kan vara rök, som från jägarnas lägereld, människoröster, skarpa ljud som av skott osv.

Vi själva kan, t ex genom att oroa oss för att se gamla ut, och fixera oss vid denna tanke, verkligen komma att åldras i förtid. Men på motsatt sätt kan vi också åstadkomma föryngring och andra positiva effekter.

Upprepade tankar på något som man vill ska hända, *som om det redan hänt*, kallas affirmationer. Genom att tänka på det som om det redan hänt i stället för att önska att det ska hända, tar man bort den ångestskapande klyfta som uppstår då det är en skillnad mellan det man vill ha och det man i verkligheten har. Någon i publiken påpekade, med hänvisning till en indisk vishetslärare, att det är den klyftan som gör fattigdomen. Om du är nöjd med det du har, är du inte fattig. Detta är hemligheten bakom att många människor i u-länder, ofta till västerlänningarnas stora förvåning, inte verkar lida nämnvärt av sin fattigdom. Man

ser i deras ögon sällan något av den ångest man så ofta möter hos de materiellt rika i i-länderna. Till detta bidrar också starkt det faktum att dessa människor oftast inte upplever sig själva som något helt skilt från tillvaron i övrigt och något som upphör att existera i och med den fysiska döden.

För den nutida materialisten är döden däremot något oerhört skrämmande och ofta helt oacceptabelt, och tanken på döden går inte att leva med, bara förtränga.

Vad gör vi då med vår insikt om vår begränsade jagföreställning och våra negativa mönster?

— Det viktiga är förstås att vi börjar göra något för att ändra oss. Iaktta hur du tänker och vilka följder det får! säger Louise. Öva affirmationer, att tänka i nya och positiva banor. Men försök inte lura dig själv med att säga något som inte är sant! Du kan inte säga att du är kvinna, om du *vill* vara det, men *är* man. Men du kan öva dig i att se de positiva sidorna av det du är och i den situation du har. Och mer än du tror är möjligt att ändra! Se på mig! Kunde jag, så kan du och alla andra också!

Och så slutade Louise med en historia om hur det alltid går att se något positivt i allt, en drastisk sådan, så som bara en zen-historia kan vara: "Det var en munk som jagades av två tigrar. För att komma undan firade han sig ner utför en klippa i en län. När han hängde där, upptäckte han att två tigrar hungrigt väntade på honom nedanför också — och en råtta började gnaga på lianen. Då såg han ett smultron lysa rött på en armslängds avstånd. Han tog det och njöt i fulla drag av det godaste bär han någonsin ätit . . ."

Medellivslängden

Det sägs att svenskarnas medellivslängd ökar kraftigt. I Svenska Dagbladets minnesskrift med anledning av tidningens hundraårsjubileum läser vi att medellivslängden 1884 var endast 46 år för män och 50 år för kvinnor. Uppgiften är väl riktig, men att medellivslängden sedan ökat beror främst på att barnadödligheten sjunkit. Jag har tagit reda på hur gamla mina egna förfäder blev. För 42 förfäder, där uppgift finns om födelse- och dödsår, är medellivslängden 69 år för män och 70 år för kvinnor. "Antavlan" går tillbaka till början av 1700-talet, svensk allmog: bönder, soldater, torpare, de allra flesta födda på 1700-talet.

Idag är medellivslängden 75 år för män och 81 år för kvinnor. Ökningen, vid jämförelse med mina förfäder, är alltså inte stor: nio år endast.

Människorna levde länge även förr i tiden. Tre av mina förfäder blev över 90 år. Endast två uppnådde inte 50 års ålder. Däremot hade förfäderna flera syskon som dog mycket unga (hög barnadödlighet). Detta var i tider när livet var betydligt hårdare än idag och läkarevård för allmogen var nästan obefintlig.

Skrytet om den kraftigt ökande medellivslängden är obefogat. De svenskar som uppnådde mogen ålder på 1700- och 1800-talet levde tydligen nästan lika länge som vi gör i vår tid.

SM

Undersökning av zonerapi

På vårdcentralen i Lomma har 52 patienter undersökts av en erfaren zonerapeut. Patienterna täcktes från hals till vader av ett badlakan. De fick vägleda terapeuten bara genom att tala om hur mycket fötterna ömmade, när han tryckte på dem. (Teorin bakom zonerapi bygger på uppfattningen att kroppens organ motsvaras av punkter på fötterna. Om en punkt smärtar vid tryck, avslöjar det sjukdom hos det organ som punkten hör samman med. Sjukdomen behandlas sedan med massage av den smärtande punkten.)

Zonerapeuten ställde 75 diagnoser. 59 av dessa var helt felaktiga.

Källa: Sydsvenska Dagbladet, 26 oktober 1984.

Sökaren och etablissemanget

De ting som tas upp i Sökaren, får knappast det kulturella etablissemanget att ens höja på ögonbrynen. Vad vi skriver om mänsklighetens enhet, människans outnyttjade förmågor, paranormala fenomen, ny andlighet, "alternativa nobelpriset", UFO-fenomenet, den mystiska fysiken etc, är helt ointressant för de tongivande kretsarna. För några år sedan skickade vi Sökaren regelbundet till de större tidningarnas kutursidor. Såvitt vi vet blev det ingen reaktion. (Undantag: Göteborgs-Postens Bernt Eklundh.) Det var alltså lika gott att spara in de gratisnumren.

När Dagens Nyheters kultursida för en gångs skull nämner oss, är det i en oseriös notis — 28 oktober — som antagligen vill vara rolig, där Jörgen Eriksson talar om för läsarna att han haft "förvirrade telefonsamtal med människor som läst vad jag inte skrivit i Sökaren och nu vill upplysas om hur man blir hushållsschaman, skaffar sig trummor, lär sig hela, fixar ekosystemet, uppnår harmoni med naturen, finner en själsfrände — samt när förbundet Yggdrasil ämnar blota nästa gång".

Redaktör Jörgen I. Eriksson (Sveriges Radio) som skrev om shamanismen i Sökaren, är alltså inte identisk med DN:s Jörgen Eriksson, vilken betecknar shamanism som charlataneri.

Något problem för DN-Eriksson med önskade telefonsamtal kan det inte ha varit. Jörgen I. Erikssons adress stod i slutet av vår artikel. Har någon ändå ringt till DN-Eriksson, så har denne naturligtvis snabbt upptäckt misstaget och vänligt kunnat upplysa den påringande om detta — en affär på några sekunder.

DN:s kultursida förmår inte skriva seriöst om Sökarens innehåll. Men när den hittar något i samband med Sökaren att göra sig lustig över, *då* smakar det genast bra med några rader!

SM

Gammal drinkare

Hur gammal kan en alkoholist bli? Ja, det vet förstås ingen. Menden äldste är 119 år, japan och heter Shigechiyo Izumi. Han är också världens äldsta nu levande människa. Han dricker en flaska Sho Chu varje eftermiddag. Sho

Chu är en stark alkoholdryck, starkare än sake. (Alkoholhalten lär vara 30 procent.) Men favoritdrycken är inte det enda som håller den gamle igång. Han oroar sig aldrig utan lämnar allt åt Gud, Solen och Buddha, motionerar regelbundet, äter mat med låg fetthalt och njuter av livet. Ön där Izumi bor är känd för att ha många äldre. Meningarna är delade om vad förklaringen till detta är. "Naturlig föda", säger en del. "Ett bekymmersfritt liv", säger andra.

Källa: East West Journal, sept. 1984.

INVIGNING

Denna nya översättning av en bok av Alice A. Bailey ger ett helhetsperspektiv på människans andliga utvecklingsväg. Tyngdpunkten i boken ligger på en ingående skildring av de stadier på människans andliga väg som kallas invigningar. Författaren betonar att varje invigning är en frukt av ett långt och tålmodigt andligt utvecklingsarbete. En invigning skänker således bekräftelse på att en viss medvetenhetsnivå nåtts samtidigt som den invigde får en vidgad och uppfordrande insikt om sin roll i den gudomliga helheten. 208 sid. Hft. 92:-

Tidigare utgivna böcker på svenska av Alice A. Bailey:

Kristi återkomst

Ger ett nytt och tankeväckande perspektiv på Kristus och hans löfte att komma åter. 176 sid. Hft. 78:-

En avhandling om vit magi

15 regler med kommentarer för hur personligheten skall kunna bli ett instrument för själens helhetsmedvetenhet. 540 sid. Hft. 165:-

Telepati och eterkroppen

Telepatin sätts in i ett vitt kosmologiskt perspektiv som klargör dess centrala betydelse för den vita magin. 176 sid. Hft. 72:-

Glamour: ett världsproblem

Behandlar de känslomässiga och intellektuella vanföreställningar som hindrar självinsikt och andligt tjänande. Innehåller också råd och tekniker för hur de skall övervinnas. 192 sid. Hft. 72:-

Prislista på engelska böcker av Alice A. Bailey sänds på begäran.

Böckerna kan erhållas mot förskottsbeläning till pg 43 58 04-0.

Stiftelsen Tibetanens Bokfond
Box 220
142 02 Trångsund

ORD OCH TONER

Mycket av den musik som har presenterats på denna sida har skapats av nya eller okända grupper och artister. Även inom vad som kallas *New Age Music* finns dock mer etablerade artister. Jag har tidigare skrivit om en av de mest framgångsrika, Steven Halpern. Även i Europa finns några väl etablerade "New Age"-musiker.

Ett exempel är den tyska gruppen *Popol Vuh*. Det lär vara namnet på en helig urkund inom någon av de gamla sydamerikanska kulturerna. Gruppen är samlad kring pianisten Florian Fricke, som komponerar det mesta av deras musik. Mest kända är kanske *Popol Vuh* för att ha gjort musiken till flera av Werner Herzogs filmer. I övrigt vet jag inte mycket om dem — inte ens deras tyska förlag kunde (eller ville) ge några upplysningar om deras bakgrund eller avsikter, inte ens ett foto.

Då återstår bara att lyssna på musiken. 1981 kom *Hosianna Mantra*. Skivan innehåller solosång till instrumental musik — skönt som omväxling till all elektronik. Piano, gitarr, oboe, violin ger drömska, undanglidande klanger, och den kvinnliga rösten behandlas som ett instrument. Texten kan stundtals bara anas, men ges på skivomslaget. Det är texter som *Kyrie Eleison* eller *Hosianna, Thy Son of David*. En annan text heter *Blessing*:

*Blessed art thou in the city
Blessed art thou in the field
Blessed
Art the fruit of thy womb
Blessed art thou upon your arrival
Blessed art thou upon your departure.*

Det här är allvarlig, anspråksfull musik, som närmar sig den moderna seriösa musiken. Den duger inte som bakgrundsmusik utan kräver ett oavbrutet uppmärksam lyssnande, gärna i meditativ stämning. Då verkar den för mig helt fascinerande, med en säregen skönhet. Den öppnar sig mer för varje gång jag lyssnar.

Samma år kom *Tantric Songs*. Här finns vokala inslag men ingen text. Styckena har titlar som *Mantra of the touching of the heart*, *Angel of the air* eller *Brothers of Darkness — Sons of light*. Även flera av dessa stycken är mycket suggestiva och vinner på upprepat lyssnande.

Jag tycker det är tråkigt att man inte

utnyttjar skivomslagets möjligheter att ge ett text- eller bildmässigt komplement till musiken. Omslaget har på framsidan en suddig liten bild av ett snötäckt bergslandskap i skymning, tagen av Florian Fricke, och på baksidan en ännu mindre bild av honnors själv, tagen av hans fru. I övrigt ingenting förutom titlar och medverkande med pytteliten stil; det mesta av omslaget är vitt. Varför är de så rädda att berätta lite om sig själva?

Efter dessa båda skivor var det i alla fall med stor förväntan jag satte på dubbelalbumet *In the Gardens of Pharaoh* Aguirre från 1983. Men här blev jag grundligt besviken. Den i mitt tycke mest hörvärda sidan innehåller piano-spel av Florian Fricke. I övrigt är det blandningar av elektroniska och akustiska klanger med körinslag. Aguirre upptar en halv sida, resten är tom — dålig valuta för pengarna. Ingen av de tre sidorna kan jag finna särskilt engagerande. Det anges att inspelningarna är gjorda 1972—1983. Jag får misstanken att en del har tagits med mest som utfyllnad.

En annan framgångsrik tysk musiker är *Chaitanya Hari Deuter*. Han är en av de mycket få inom denna musikform som har fått sina skivor tillsammans sålda i hundratusentals exemplar.

Som förnamnen kan antyda är Deuter lärjunge till Bhagwan Shree Rajneesh och producerade sina första skivor i dennes numera nerlagda ashram i Indien. De har trots de begränsade tekniska resurserna en förbluffande hög ljudkvalitet. Deuter är en mångsidig musiker, som spelar ett antal instrument själv (i första hand gitarr och flöjter) och mycket skickligt blandar dem med inspelad fågelsång och andra naturljud samt elektroniska klanger.

Ecstasy gjordes i Bhagwans ashram 1979. Den innehåller långsamma, meditativa elektroniska stycken och ett stycke för gitarr och flöjter som verkligen vibrerar av livsglädje. Omslaget har en bild av Bhagwan och en betraktelse av honom om musiken som ett medel att uppleva enhet mellan "den inre sången och den yttre".

1981 var Deuter kvar hos Bhagwan och gjorde ett dubbelalbum: *Silence is the Answer/Buddham Sharnam Gach-*

chami (Tystnaden är svaret/Jag tar min tillflykt till Buddhas fötter). *Silence* innehåller mest långsamma, meditativa stycken där gongong och klockor i olika stämning får klinga mot en bakgrund av tystnad. Den kräver ett uppmärksam lyssnande. *Buddham* kan däremot fungera som bakgrund till aktivitet — det är medryckande, livfulla stycken som jag blir glad av.

På omslaget finns en dikt på tyska av Deuter, som i översättning lyder ungefär:

*Ur stillheten träder jag ut
och sjunger
Ur tomheten träder jag ut
och är
Ur stillheten träder jag ut
och skapar
Och allt vad jag är och skapar gör
Återvänder till stillheten*

Orden har sin motsvarighet i växlingen mellan det stillsamma, inåtvända och det livfulla, dansartade i Deuters musik.

1982 har Deuter återvänt till Europa och gjort *Cikada*. Här spelar fåglarna en stor roll. Inspelad fågelsång från djungeln glider sakta över i människors musik. Ett par stycken är för mig höjdpunkter av Deuters musik — fyllda av livsglädje och oemotståndligt medryckande.

Deuters senaste skiva är från 1984 och heter *Nirvana Road*. Omslaget är tyvärr i samma stil som *Tantric Songs* — ett par små bilder och lite text med liten stil, annars tomt. Behöver det bli så bara för att en artist har framgång? Musiken har kanske inga absoluta toppar som *Ecstasy* eller *Cikada*. Men den är på hög nivå genom hela skivan, mestadels rytmisk och energisk. Den ger intryck av att artisten har funnit glädje i livet, och han har förmåga att dela med sig av den. Det är verkligen härlig musik!

Både *Popol Vuhs* och Deuters musik är utgiven av *Kuckuck Shallplatten/E.R.P. Musikverlag* i München. Skivor och kassetter brukar finnas hos Vattumannen, East & West, Näckrosen och Regnbågen. Jag har inte hittat dem i någon vanlig musikaffär. Det är synd, de skulle behövas där.

Nils-Olof Jacobson

Chaitanya Hari Deuter.

Vanja Ahlberg, Järfälla, 20:—, Ring Sevonius, Trelleborg, 80:—, Halvar Hermanson, Boden 75:—, Gerhard Ljunggren, Huddinge, 25:—, Göran Forsberg, Uppsala, 100:—, Arvid Nilsson, Landskrona, 25:—, Sylvi Strömsten, Angered, 25:—, Siv Borén, Fjälkinge, 25:—, Thomas Andersson, Oviken, 75:—, H. Kehlman, Farsta, 75:—, Carl-Gustav Hultgren, Växjö, 25:—, Nils Arozenius, Olofström, 25:—, Gunnar Johansson, Farsta, 75:—.

Elisabeth Koch, Gytterp, 3:—, Franz Schwabe, Stockholm, 25:—, Valter Sjöberg, Bredbyn, 10:—, Martin Wettmark, Mölndal, 10:—, Ingegärd Olsson, Malmö, 25:—, Elin Gustavsson, Göteborg, 75:—, P. O. Arvidsson, Täby, 25:—, Chr. Eggers, Köpenhamn, 25:—, Ruzica Blazic, Orkel-ljunga, 75:—, Lennart Isaksson, Halmstad, 30:—, Märta Hedaes-Eriksson, Stockholm, 25:—, Gert Kaffa, Arkelstorp, 75:—.

Dan Waern, Bollebygd, 25:—, Bo Andersson, Örebro, 5:—, Gudrun Andersson, Kristianstad, 25:—, Bela Molnar, Landskrona, 5:—, Margot Helmfriid, Stockholm, 100:—, Bertil Jonasson, Ryd, 175:—, Gösta Singstrand, Långhem, 5:—, Arnold Nordenberg, Arvika, 25:—, C. R. Andersen, Stockholm, 75:—, Kenneth Revland, Norrköping, 25:—, Anders Lindell, Jönåker, 75:—, Harvinder Singh, Västerås, 25:—, Agneta Pettersson, Linköping, 25:—.

Allan Rosberg, Malmö, 10:—, Stig Hartman, Halmstad, 25:—, Kenneth Nyström, Stockholm, 75:—, Tommy Olsson, Uppsala, 125:—, Björn Zakrisson, Östersund, 75:—, Carl-Erik Landegren, Halmstad, 10:—, Eva Bring, Bräkne-Hoby, 25:—, Christer Elmerfeldt, Tumba, 25:—, Stefan Sackemark, Huddinge, 25:—, Lennart Nordström, Västerås, 25:—, Kerstin Linnstrand, Vällingby, 75:—, Dolly Lindén, Jönköping, 25:—, Ewy Wilhelmsson, Kinna,

25:—.

Roy Beierhag, Stenungsund, 75:—, Inga Brundin, Göteborg, 50:—, Birgitta Jönsson Stockholm, 50:—, Birger Andersson, Nässjö, 10:—, Eric Westberg, Bankeryd, 25:—, A. M. Bjurberg, Brottbj, 100:—, Edvin Wiktorsson, Södertälje, 50:—, Hans Granqvist, Jönköping, 125:—, Ingall Karlsson, 25:—, Einar Lünell, Rødovre, Danmark, 15:—, Alf Forsén, Sävsjö, 25:—, Per Norberg, Västerhaninge, 25:—, Elna Jonsson, Solna, 75:—, Mary Karlsson, Skellefteå, 25:—, Margareta Mannerström, Överlida, 75:—, Olle Bäckman, Älvsjö, 100:—, Martha Högborg, Hässleholm, 1.000:—.

Hjärtligt tack för hjälpen!

SM

Trager massage. Rebirthing.
Mathilde Taube, tel. 08-60 46 38.

MEDITATIONSKUDDAR

Rättvik, hög modell sydd i manches-
tertyg.

Zen, platt modell sydd i stadigt bo-
mullstyg.

Valfri färg.

Levereras ostoppade.

Pris inkl moms 60:—.

Frakt & pfsk. avg. tillkommer.

Omgående leverans.

INGA:s SÖMNADSSERVICE HB
Box 47, 762 00 RIMBO
Tel. 0175-708 30

Jag är en 20-årig polack, intresserad av parapsykologi, kosmologi, astrologi, filosofi och religioner, psykologi, yoga m m, som gärna vill finna vänner i Sverige. Jag kan kommunicera på engelska, men även på tyska, franska, polska och ryska.

Mirek Romanowski, ul. Zielinskiego 73m.2, 53-533 Wroclaw, Polen.

36-årig kille från Medelhavsområdet, välutbildad, kosmopolit, med intresse för bl a religion, psykologi och parapsykologi, söker en likasinnad tjej. Alla får svar. Svar till "Sann vänskap", Sökaren f.v.b.

AVFÄLLING? Dussom arbetat med den antroposofiska världsbilden men vill gå vidare med Guénon-Schuons böcker — l'Unité transcendante des religions — jag vill träffa Dig. Svar till "Stor-Stockholm", Sökaren f.v.b.

Önskar träffa människor som sysslar med yoga och/eller någon form av meditation. Jag är en 30-årig kille, bor i Göteborg och har hållit på med yoga och meditation i ca 10 år. Mitt syfte: känna nya vänner, diskutera vunna erfarenheter och nya problem. Svar till "Hör av er!", Sökaren f.v.b.

"SUNRISE"

är en engelskspråkig tidskrift från
TEOSOFISKA SAMFUNDET —
PASADENA

Pris 60:— för 6 nr/år. Skriv gärna och begär ett gratis ex. till Anne Eek, Eriksbergsgatan 18, 114 30 Stockholm.

Längtan efter inre liv

Lisbeth Gustafsson har gjort en serie radioprogram om andliga behov i nutiden som söker tillfredsställelse utanför traditionell tro. Serien hette "Mysterielängtan", och utifrån den har hon nu redigerat en bok med titeln *Mysterielängtan i vår tid* (Åsak 1984). Den är sympatiskt kortfattad, snarast ett häfte: 45 sidor endast. (Ytterligare en bok i samma ämne är under framtagning.) Vi-journalisten Erik Sidenbladh, tidigare på Idagsidan i Svenska Dagbladet, Uppsala-professorn i religionsfilosofi Hans Hof, som lämnat Svenska kyrkan men inte sin kristna tro, naturmedicinaren Kaja Helin och direktorn i Svenska kyrkans Centralråd Carl Henrik Martling intervjuas om sin syn på den "längtan efter mysteriet" som Lisbeth Gustafsson och många med henne menar finns i nutiden.

I en sekulariserad tid vaknar många människors behov av en fördjupad andlighet, av att uppleva livets mysterium och jagets verkliga natur. De etablerade kyrkorna kan inte tillfredsställa dessa nya men genuina andliga behov. De ställer sig kall-sinniga, frågande och rentav fiendliga till dem. Många människor vänder sig därför till andra kulturer i sitt sökande. Meditation, yoga och österländskt tänkande breder ut sig i västerlandet.

Hans Hof menar att meditationsrörelsen är vår tids största väckelserörelse. Själv är han lärare i "kristen zen-meditation". Genom meditation går vi in i djupet av vårt eget inre, där vi kan erfara en gudomlig verklighet, anser han.

Av meditation kan följa en helt ny syn på världen, och en djupare upplevelse av vem man själv innerst är — den mysteriösa grund som är medvetandets källa — samt känslan att ingå i en större helhet. Detta kan gälla även TM-meditatorer som kanske från början inte syftat till något annat än avslappning och större harmoni.

Erik Sidenbladh talar om "något slags trygghet eller känsla av att det finns någon mening i det som sker, att livet inte är en slump, utan att det finns en stor plan bakom", som en övertygelse född ur meditation.

Hans Hof säger att han genom meditationen upplever Gud som något bortom alla begrepp, källan ur vilken allting växer fram, djupet i vår mänskliga existens.

Meditation kan alltså fördjupa en

människas religiositet och även hos den ir-religiöse, agnostikern och ateisten skapa en andlighet som tidigare inte fanns där.

Meditationserfarenheterna innebär, menar många meditatörer, upplevelser av religiös karaktär, något som kyrkan borde se positivt på — i stället för att stå frågande och handfallen.

I meditationen finns alltså en talande tystnad, en tystnad som kan hjälpa till insikt om jaget och om världens enhet och gudomlighet.

SM

Kunskap genom meditation

Död är liv heter en liten läroskrift om vad döden är och konsten att dö av Mästaren av Lotusblomman i dialog med Mariana Stjerna. Skriften har blivit till under meditation, och den vill upplysa människorna om Dödens hemlighet: att Döden i själva verket är en övergång till den sanna verkligheten. Förlag är Edista. Tecknade illustrationer har Mariana Stjerna gjort.

Mästaren av Lotusblomman förkunnar att Döden är en ny form av LIV, mycket mer levande än det erbarmliga livet på jorden. Men Mästaren tycks inte gilla frågan om det finns bevis för att människan lever vidare efter den kroppsliga döden. Han tycker frågan är dum. "Begär du bevis innan du går till en fest — bevis för att den verkliga ska äga rum?" undrar han med en logik som inte är av denna världen. Han meddelar också att många människor har besökt de astrala och eteriska planen och kommit tillbaka och berättat om dem — och dessa människor bör man inte tvivla på. Det är bevis nog att många vandrare gått ur sin kropp och beskrivit sina erfarenheter. Mästaren av Lotusblomman säger också att den som vill finna bevis, får dessa bara genom meditation, bara genom att lyssna inåt.

Bokens budskap är att vi måste "förstå" att död är liv — detta är den "upplysning" som skall spridas till de människor som vill lyssna. De andra får gå i fortsatt mörker så länge de själva önskar.

De som tycker att frågan efter bevis, eller åtminstone goda belägg, för individuell fortlevnad efter döden faktiskt är avgörande, har inget att hämta i Mästarens av Lotusblomman undervisning.

SM

Om religionernas enhet

Kurt Almqvist är känd från flera tidigare böcker. Han har utgivit diktsamlingar och essäsamlingar samt presentationer med texturval av de franskspråkiga religionsfilosoferna Frithjof Schuon och René Guénon. Han är filosofie doktor i franska och behärskar också bl a arabiska. I sin nya bok *Människan — det glömda templet* (167 sid. Åsak bokförlag) söker han framställa sin helhetssyn på Sanningen om Livet och

hänvisar då särskilt till Schuon och Guénon som sina föregångare. Det har blivit en liten vacker bok i behagligt format, men den är inte lättläst. Almqvists intention är att visa på den eviga Sanningen om Livet, som han återfinner uppenbarad i de stora religionernas traditioner. Den eviga Sanningen är av andlig art, men den manifesterar sig i yttre former. Paralleller dras mellan människokroppens byggnad, kyrkobyggnader, världsalltets byggnad. Allt har både en inre, esoterisk sida och en yttre, exoterisk. Den inre, det andliga, är den egentliga verkligheten, men den kan inte tänkas utan sina yttre manifestationer, lika litet som en cirkels centrum är någonting utan periferin som det är centrum för. Almqvist framställer denna Sanning främst med exempel från kristen och islamisk mystik. I den kristna traditionen är det främst den katolska kanoniska Sanningen som han ägnar också stor uppmärksamhet åt den ortodoxa och där särskilt åt hesykasmen och dess undervisning om Jesusbönen. Men han drar också in judisk, hinduisk och buddhistisk mystik.

Så ungefär uppfattar jag bokens innehåll. Det har kostat mig mycken möda att läsa den. Ofta glider orden bara förbi, och jag måste läsa om igen för att få grepp om vad jag läst. Varför är det så svårt, fastän ämnesområdet alls inte är mig främmande? Är framställningen för abstrakt, för andlig, rörsig alltför långt från den vardag jag upplever genom läsning av andra böcker, nyhetsflödet i massmedia, vardagssamtal människor emellan, vardagsuppgifter vid diskho och spis, dammsugare och tvättmaskin? Ger sig författaren ut för att veta och förstå alltför mycket av sådant som ligger bortom fattbarhetens gränser? Det är lättare att förstå de mystiker som talar om vår oförmåga att förstå livets mysterier än dem som försöker förklara dem. Blir framställningen av skilda religiösa traditioner alltför profilös, när författarens intention är att skildra deras enhet? Kanske kan andra läsare ha bättre sensorium än jag. Mäster Eckhart, som Almqvist gärna hänvisar till, sade i en predikan i början av 1300-talet: "Den som ej förstår detta tal, han må ej heller bekymra sitt hjärta därmed. Ty så länge människan ej är lik denna sanning, så länge kommer hon ej heller att förstå detta tal." Almqvist kan hänvisa till stora förebilder, om man säger, att det är svårt att följa hans tankar.

Sten Rodhe

Colin Wilson om Gurdjieff

Den engelske författaren Colin Wilson (f. 1931) har behandlat Gurdjieffs tänkande i en rad böcker, och 1980 sammanfattade han sin syn på Gurdjieff i en liten bok, "The War against Sleep", som nu kommit på svenska med titeln *Kampen mot sömnen* (Mimer Förlag).

Boken visar att Wilson läst och reflekterat åtskilligt i ämnet Gurdjieff, men den röjer också att han saknar den insikt som endast det praktiska arbetet med dessa idéer

PROFETEN

kan ge.

Gurdjieff uppgav att han sökte och fann en hemlig esoterisk tradition, vars lära han vidarebefordrade till världen. J. G. Bennett anser i boken "Gurdjieff: Making a New World" (1974), att det verkligen har existerat brödraskap som varit förvaltare av en kunskap vilken i sina huvuddrag är samma som den psykologi och kosmologi som är så briljant framställd i Ouspenskys bok "In Search of the Miraculous" (1951). Wilson är tydligt påverkad av Bennetts uppfattning. Det är knappast någonsom bestrider att Gurdjieff företog omfattande resor i Central-Asien och att han kan ha träffat på teorier och metoder som gjorde det möjligt för honom att utveckla paranormala krafter och den förbluffande psykologiska insikt som det finns många övertygande vittnesbörd om att han hade. Men vad som är tveklöst är påståendena att en dold visdom och en högre insikt har förvaltats genom årtusenden av speciella grupper invigda utanför de historiskt kända religionerna och andliga strömningarna. Frågan är om inte berättelserna om detta är fantasier, som även om de inte uppfunnits, så i alla fall utvecklats och populariserats av madame Blavatsky (1831–1891) vilken kom att spela en huvudroll i den nyare okultismens historia. Gurdjieffs uppgifter i boken "Meetings with Remarkable Men" att han påträffat sådana grupper, i synnerhet det s k Sarmoung-brödraskapet, som Bennett fäster stort avseende vid, är så diffusa att man knappast riskerar att missa sig om man påstår att det rör sig om frifabulering eller myter. Gurdjieff säger ju också i sitt huvudverk "All and Everything" (1950) att esséernas brödraskap övertog och ända in i vår tid bevarade Jesu oförfälskade lära, ett påstående som tillsammans med mycket annat i denna skrift historiskt sett är helt omöjligt. Det säkraste tecknet på att det inte finns någon esoterisk skola som svarar mot Gurdjieffs beskrivning av Sarmoung-brödraskapet, är att inte ens de mest avancerade tibetanska mystikerna har antytt något sådant. Att dessa specialister på allt som angår människans andliga möjligheter skulle vara totalt ovetande om existensen av en sådan tradition och ett sådant brödraskap är svårt att tänka sig. Inte heller lyckades det Bennett att på sina resor i Turkiet, Syrien, Irak och Iran komma något Sarmoung-brödraskap på spåren.

Wilson sväljer inte utan vidare Gurdjieffs berättelser om sina resor och fynd, och han säger rätt ut om "Meetings with Remarkable Men" att "man inte vet hur mycket i boken som är fritt upfunnet" (s. 29 i eng. orig.) men han har ändå en något okritisk hållning till Bennetts antaganden vad gäller ursprunget till Gurdjieffs lära. Det är först och främst Gurdjieffs psykologi som upptar Wilsons intresse, och han ger en klar och god framställning av dess grundläggande antagande att människan i bokstavlig mening är sovande och saknar riktig kunskap om sin egen situation och följaktligen fungerar på ett mycket lägre plan än hon skulle kunna göra med tanke på sina möjligheter. Men jag tycker att Wilson alltför mycket betonar vad man skulle kunna kalla en humanistisk syn på Gurd-

jieffs lära om människans förmågor. Han bagatelliserar de utomordentliga svårigheter som enligt Gurdjieff möter den som uppriktigt försöker se sig själv som han är och även förändra sig själv. Wilson är som de flesta humanister så upptagen av människans positiva möjligheter att han gömmer undan Gurdjieffs intensiva påpekande att den gamla människan med alla hennes illusioner måste dö, om den nya människan skall kunna födas, växa och utvecklas. En sådan psykologisk "död" förutsätter ett uppvaknande. Så här återger Ouspensky Gurdjieff: "Att vakna upp betyder att inse sin egen intighet, d v s inse att man är fullständigt mekanisk och fullständigt hjälplös." Wilson anser att Gurdjieff lade alltför stor vikt vid de väldiga ansträngningar som krävs för att vakna upp, och det är möjligt att han har rätt i den kritiken. Men å andra sidan är det en fara att Gurdjieffs budskap urvattnas och banaliseras, om man som Wilson hävdar att det endast är bristen på mening som gör oss till sovande robotar. Wilson skriver: "Mening skulle väcka upp oss mycket mer effektivt än vilka våldssamma och uttröttande ansträngningar som helst. Mening framkallar omedelbart energi" (s. 83 i eng. orig.). Jag tycker detta är ett skröpligt och ohållbart alternativ till Gurdjieffs långt bistrare syn.

Men trots vissa svagheter är Wilsons bok en ganska god introduktion till Gurdjieffs liv och tänkande. Hans slutsats är värd att citera: "Gurdjieffs 'system' är förmodligen det största försök en ensam människa gjort för att få oss medvetna om det mänskliga medvetandets potential." Jag är nästan helt enig med Wilson om detta. Gurdjieffs idéer står i en särställning när det gäller att belysa och förklara de många paradoxala och gåtfulla dragen i vår mänskliga tillvaro och erfarenhet.

K. E. Steffens

Styrkebok

Chef över sitt eget liv av Birgitta Wistrand (Trevi 1984) kallas "en styrkebok". Den handlar om hur man styr sitt eget liv genom att ta ansvar för vem man är och vad man gör. "De flesta av oss underskattar sig själva oerhört", skriver författaren. Boken handlar också om att ge livet mål och mening. Men den vänder sig framför allt till unga människor i karriären. Birgitta Wistrand är själv en A-människa, en begåvad kvinna som kan forma sitt eget öde. Hon har varit ordförande i Fredrika-Bremer-Förbundet och är nu direktör i Svenska ManagementGruppen, som är ett stort utbildnings- och konsultföretag. Hon har skrivit en bok för andra A-människor som vill och kan ha framgång i livet. Det är alltså en bok för, åtminstone i första hand, välutbildade personer, chefer och blivande chefer, fylld av kloka råd och positivitet. Litet pratig tycker jag den är. Men den är lättläst och säkert nyttig för dem den vänder sig till.

Om Birgitta Wistrand läser detta, säger hon säkert att boken kan läsas av *alla* som vill göra något *mer* av sitt liv. Okej, men visst är den skriven för andra än trumslagare, expeditivsvaktmästare, bond-

drängar, servitörer och plankstrykare. Den förutsätter en intellektuell läsare som är kompetent att klara av svåra saker. Fast det är ju inget fel. Någon elitistisk bok är det inte. Den kan med fördel läsas av vanliga enkla civilingenjörer, ekonomer, jurister och andra pojkar och flickor som behöver goda råd om hur de skall lyckas. Det är ju också just management, utbildning för ledarskap, som Birgitta Wistrand sysslar med i sitt yrkesarbete. Det kan säkert inte skada om våra kära chefer läser hennes bok. Kanske kan det göra dem några tum större som ledare och några uns tyngre som personligheter, minst. För vanliga knegare är hennes värld måhända litet främmande.

SM

"Astropsykologi" . . .

Traude Schneider kallar sig "astropsykolog". Kanske kan det få någon att tro att det hon gör har något med psykologi att göra — fast vad hon sysslar med är fjärran från psykologi i seriös mening. Att lura folk med en pompös titel kunde man tro är straffbart, men titeln psykolog är inte skyddad. Det är endast titeln leg. psykolog som är det.

Låt oss nu ta en titt på vad "astropsykologen" Traude Schneider presterat i bokform! Hennes första bok hette *Astrologiska porträtt* (Trevi 1972) och innehöll, förutom några ord om astrologin, horoskop på ett antal helt okända personer. Den boken skrev hon tillsammans med Gun Årestad.

En annan skrift av Traude Schneider heter *Mysterieboken — boken som vidgar din medvetenhet* (Saxonbok. B. Wahlströms 1982). På vilket sätt medvetenheten skulle vidgas hos läsaren anges ej. Baksidestexten antyder att läsaren bör "öppna sitt sinne". Detta tycks i den här branschen betyda att man skall kasta all skepsis och allt sunt förnuft över bord till förmån för den smörja författaren ifråga vill sälja. Vad handlar då denna "medvetandevidgande" bok om? En genomläsning visar att det rör sig om en mängd små artiklar från Saxons Veckotidning om allt mellan himmel och helvete som kan tänkas beröra det "okulta" fältet. Vi stöter t ex på Sai Baba, kontroversiell indisk guru med föregivna fysiska fenomen som kan vara taskspelarkonster, en triangel i Sargassohavet, där fasansfulla händelser sägs inträffa, men som troligen inte är mer drabbad än andra delar av världshaven, mediala samtal med djur, Stalins hemliga seanser, UFOs — ytterligare en variant på "Teheran-fallet", som stod att läsa i Borderlines, och senare Sökarens, kritiska studie av tidningen Det Okända, ett regemente som försvann i en dimma under första världskriget — en längesen avslöjad bluff. Allt detta utan källhänvisningar och i genuint naivt utförande. Är detta "astropsykologi"?

En tredje bok av Traude Schneider, *Horoskopboken* (Saxonbok. B. Wahlströms 1980) är den allra värsta av de produkter som lämnat hennes så sorgligt flitiga penna. Där berättar "astropsykologen" att corned-beef-fickor är kraftmat för en oxe, att pikanta fläskfiléer med kaprissstänger i citronsås är lämplig mat för den

frihetsslängtande skytten och att berusade njurar passar att äta för den mystiska skorpionen. Detta står i några av rubrikerna i denna märkliga, astrologiskt sockersöta och av honungsdrypande moralkakor fyllda bok. Det är alltså fråga om astrologi i dess allra enklaste och mest vulgära form. Boken vänder sig till kvinnor. Den fullständiga titeln är "Horoskopboken — Kvinna, sådan är du, din man, ditt barn, ditt jobb". Grundtanken är alltså att varje kvinna med hjälp av Schneiders "astropsykologi" skall få hjälp i det dagliga arbetet med att fostra barn, laga mat och behaga mannen! Varje kapitel som presenterar en typ av kvinna (vattumans kvinna, skorpionkvinna o s v) har en underrubrik "Så blir ditt kärleksliv med . . .", och så granskas tvillingmannen, oxenmannen o s v. Kvinnan ges tips om hur hennes partner kan vara, om han är kräfta, skytt o s v.

Nivån på böckerna höjer sig inte över den kolorerade pressens litterära avgrund. Jag skrev till madame Schneider och frågade varför hon envisas med att kalla sig "astropsykolog", hur hon kunde ge sig till att annonsera med en påhittad titel. Hon bevärdigade mig inte med ett svar.

Bertil A. G. Schälén

Förtrycket av djuren

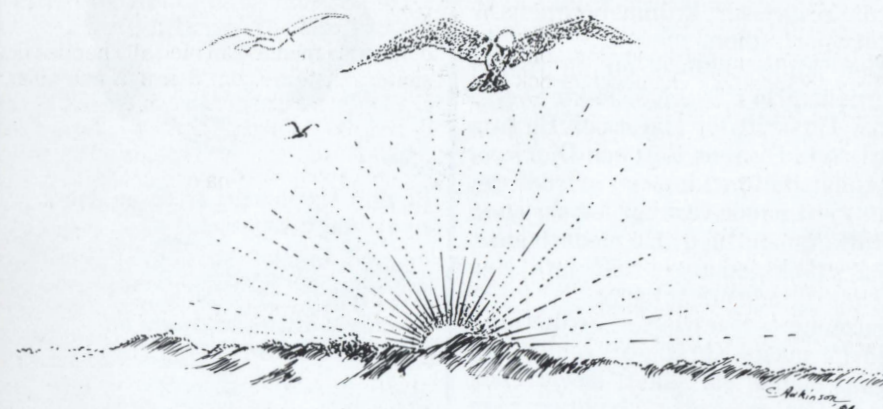
Nordiska Samfundet Mot Plågsamma Djurförsök är djurens försvarsadvokater i Sverige. De kämpar mot artförtrycket, d v s den mänskliga artens brott mot andra arter av levande varelser. (Samfundets namn är missvisande. En stor del av djurförtrycket idag pågår i djurfabriker och slakterier. Kanske vore Nordiska Samfundet för djurens rätt ett bättre namn?)

Nordiska Samfundet ger ut tidskrifterna Djurens Rätt och Djurfront. Nu har man också börjat publicera en skriftserie *Brutus*. Avsikten med den är att trycka om viktiga artiklar som tidigare varit publicerade i olika svenska och utländska tidningar och tidskrifter. I nr 1 medverkar bl a Birgitta Carlsson, som är samfundets ordförande och främsta kraft, Birgitta Forsman, Eva Moberg, Roger Fjellström, Bengt Hubendick och Hans Mathlein. Artiklarna innehåller intellektuella, principiella resonemang om människors förhållande till djur. Brutus är något att sätta i händerna på bl a ledande företrädare för det s k etablissemanget.

Förtrycket av djuren är en del av grunden för det nuvarande samhället. Våra livsmedel består till stor del av plågade djurs döda kroppar. Dessa livsmedel är också en betydande orsak till våra sjukdomar. Och sjukdomarna leder oss till att experimentera på djur för att finna läkemedel. Även exempelvis vapenindustrin och den kosmetiska industrin använder djur som försöksobjekt. Djuren får alltså betala med lidande för vår okunnighet och vår okänslighet. Om vilat djuren varit i fred, skulle både de och vi tjäna på detta.

Adressen till Nordiska Samfundet är Drottninggatan 102, 111 60 Stockholm. Telefon 08-21 21 02.

SM

Försök inte komma med några undanflykter — Vid det här laget borde du veta bättre än så. När du ger dig tid att rannsaka ditt inre får du insikt om vad Min vilja är för dig och då gäller det att du handlar därefter, utan tvekan. När du lever och verkar i harmoni med allt kommer du att förstå vad som menas med sann frihet — hjärtats sinnets och andens frihet; den slags frihet som gör att du kan lyftas till de högsta höjder och sjunka ned i den djupaste avgrund och uppnå fullkomlig balans i din tillvaro.

När du kan det, kommer du att upptäcka att visdom och insikt flödar genom dig, och när du nått detta tillstånd i ditt medvetande kan Jag göra bruk av dig för att förverkliga en ny himmel och en ny jord.

Jag kan inte göra detta så länge ditt inre är fyllt av stress och strid för då däms flödet upp. Jag behöver ha dig fri och verklig frihet har sitt ursprung i det innersta när fullkomlig frid råder i hjärta och sinne och detta finner du endast när du är i samklang med Mig.

Så återigen säger jag till dig: bli samstämd med Mig och med allting omkring dig. Gör det nu.

Ur "Footprints on the Path" av Eileen Caddy. Övers. Maria Adkinson. Ill Charles Adkinson. Reprinted by permission of the Findhorn Foundation.

Journalistpriset

Det kulturella etablissemangets Stora journalistpriset har för 1984 tilldelats bland andra Aftonbladets Göran Skytte, han som fick Ove Rainer på fall, fastän Rainer inget olagligt gjort, Expressens Suzanne Sjöqvist för en mastig artikelserie om en ung flicka som knarkade ner sig och dog, Jan Guillou för sin kriminaljournalistik samt Sportradion.

Det skulle behövas ett alternativt journalistpris i Sverige. Eskil Svensson i Tidskrift för Hälsa och Birgitta Carlsson i Djurens Rätt och Djurfront är enligt min mening två journalister som gjort något verkligt *betydelsefullt* — tillsammans med sina medarbetare. Men etablissemanget har inte sina blickar riktade åt det hållet.

Suzanne Sjöqvists artikelserie "Varför måste Kersti dö?" om en ung flickas elände var säkert läsvärd och kan ha fått några att tänka efter. Men den kan inte på något sätt jämföras med Birgitta Carlssons arbete, år efter år, för de djur som tillfogas ett oerhört lidande i vårt samhälle.

Och visst är det bra att Jan Guillou granskar rättsfall, där människor dömts på tvivelaktiga grunder. Men hur är det med alla de svenskar som av ett tanklöst samhälle och en okunnig läkarkår dömts till ohälsa genom felaktig livsföring? Hur många sålunda felaktigt dömda har Eskil Svensson räddat genom sitt informationsarbete i hälsans tjänst?

SM

Bollar över nät

I en tid när livet på jorden är hotat, när vi inte vet om det existerar en morgondag, vilka människor är det då som stöds kraftigast, som får miljoner för ett enda framträdande? Det måste väl vara de som arbetar för mänsklighetens enhet, för förståelse, försoning och nedrustning, fredsarbetarna, som försöker rädda vår värld? Icke! De som får miljoner för att framträda en enda gång inför miljoner är män som kan slå bollar över ett nät. Detta — att sätta det absolut likgiltiga i fokus, när alla gräsen på jorden är hotade att brännas till aska — är det manne ett medvetet uttryck för hopplösheten — det sublimt meningslösas konst vid randen av avgrunden?

SM

Detta är den 190e Sökaren sedan starten 1964.

Nr 2, 1985

SM:
"Alternativa nobelpriset"

2

Birgitta Hambraeus är en av dem som röstar fram priset.

Åsa Freij:
The Right Livelihood Award till kvinnor från tredje världen

4

Dialog mellan livsåskådningar

7

Åsa Freij:
Sjukdomens rotärsinnet
Louise Ahlström vände sitt liv från pina till glädje

8

SM o Åsa Freij:
Paul Davies beskriver det obekräftliga
Finns det ett oändligt antal parallella, nästan identiskt lika världar?

10

December silver. Intervju med Russell Targ
Går det att tjäna pengar på parapsykisk förmåga?

12

Chintamani Isberg:
PULLAN, lessen

15

Curt Berg o Gunnar Larson:
Hurlärman känna en livsåskådning?
Teosofier försvarar H. P. Blavatsky mot K. E. Steffens angrepp i Sökaren nr 10.

16

Mikael W. Gejel:
Osaklig kritik av antroposofin
Steffens tycks bara ha läst litteratur som är kritisk till Steiner, men inte Steiner själv, menar Mikael på Vatumannen.

19

SM:
New Age-rörelsen är antikrist anser bibelfundamentalist!

20

Det snällaste man kan säga om Constance Cumbeys bok mot New Age-rörelsen är att den är misslyckad. Eljest konstaterar man att boken är full av lögn från början till slut och att käringen förmodligen är galen.

Håkan Blomqvist:
På UFO-fronten 26

Kanske ligger det, trots allt, någon sanning i George Adamskis berättelser om möten med sköna venusianer??

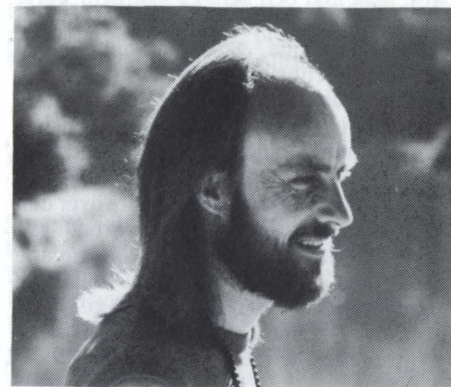
Per Frisk:
Sökarguiden 28

Ljuslågan 29

Mullingstorps kursgård 30

Samverkangruppen 31

Nils-Olof Jacobson:
Ord och toner 34

Chaitanya Hari Deuter

Bokrecensioner 37

Bl a ett häfte om längtan efter mysteriet av Lisbeth Gustafsson, tjejen som hoppade av från TV för att söka sanningen i människans inre.

Eileen Caddy:
Fotsår på vägen 39

Oberoende tidskrift för livssynsfrågor.

Redaktör och ansvarig utgivare:
Sven Magnusson

Adress: Östra Kanalgränd 18,
652 20 Karlstad

Telefon: 054-11 16 89

Prenumerationspris:
Helår (10 nr) 125:—
Halvår 70:—

Postgiro: 70 60 47-8

Bankgiro: 372-8128

Annonspriser: (moms tillkommer):
Helsida 1.000:—, halv sida 600:—,
småannonser 20:— per spalt-cm, men
minst 60:—.

Värmlandstryck i Karlstad AB,
Karlstad 1985

ISSN 0038-0504